

Statistics Sweden

Statistiska centralbyrån

Utvärdering av Sveriges status med EU:s hållbarhets- indikatorer

En genomgång utförd av SCB på uppdrag
av Miljödepartementet

SCB 2012

Utvärdering av Sveriges status med EU:s hållbarhetsindikatorer

**En genomgång utförd av SCB på
uppdrag av Miljödepartementet**

**Statistiska centralbyrån
2012**

Evaluation of Sweden's status by EU Sustainable Development Indicators

Statistics Sweden
2012

Producent
Producer SCB, avdelningen för regioner och miljö
Statistics Sweden, Regions and Environment Department
Box 24300
SE-104 51 STOCKHOLM

Förfrågningar
Inquiries Viveka Palm, +46 8 506 942 19
viveka.palm@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet i denna publikation.

Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:

Källa: SCB, *Utvärdering av Sveriges status med EU:s hållbarhetsindikatorer – En genomgång utförd av SCB på uppdrag av Miljödepartementet.*

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.

When quoting, please state the source as follows:

Source: Statistics Sweden, *Evaluation of Sweden's status by EU Sustainable Development Indicators.*

URN:NBN:SE:SCB-2012-MIFT1202_pdf (pdf)

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se.

This publication is only available in electronic form on www.scb.se.

Förord

Hållbar utveckling innehåller aspekter inom såväl miljöområdet som den sociala och ekonomiska utvecklingen. Det finns många försök att genom indikatorsystem eller aggregerade mått designa mått för hållbar utveckling.

Ett väl etablerat system att mäta hållbar utveckling finns inom EU. En uppsättning indikatorer för länderna publiceras och utvärderas vartannat år, som ett led i EU:s hållbarhetsstrategi.

Miljödepartementet har givit SCB i uppdrag att utvärdera Sveriges status med hjälp av EU:s hållbarhetsindikatorer. Utvärderingen görs dels med avseende på hur Sveriges utveckling sett ut under perioden, dels med avseende på Sveriges status jämfört med EU-genomsnittet.

Utförare på SCB har varit Hanna Brolinson (projektledare), Anna-Karin Westöö, Sebastian Constantino och Håkan Schultz. Rapporten utgör en delleverans i ett uppdrag i tre delar. De andra två delarna bestod av två PM; ett om Miljöräkenskaper och ett om Hållbarhetsindikatorer.

Statistiska centralbyrån i februari 2012

Inger Eklund
Regioner och miljö

Viveka Palm
Miljöekonomi och naturresurser

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

A separate text in English is provided at the end of the publication, on page 85.

Förord	3
Sammanfattning	7
1 Introduktion	9
2 Socialekonomisk utveckling.....	11
2.1 Tillväxt av bruttonationalprodukten	11
2.2 Totala investeringar som andel av bruttonationalprodukten	12
2.3 Arbetsproduktivitet som andel av bruttonationalprodukten	13
2.4 Sysselsättningsgrad för befolkningen 20–64 år	14
3 Hållbar konsumtion och produktion	17
3.1 Resursproduktivitet.....	17
3.2 Avfall	18
3.3 Hushållens elförbrukning	19
3.4 Antal EMAS-certifierade organisationer	20
4 Social integrering	23
4.1 Risk för fattigdom.....	23
4.2 Risk för fattigdom efter sociala transfereringar.....	24
4.3 Personer med otillräckliga ekonomiska och materiella resurser.....	25
4.4 Personer som lever i hushåll med mycket låg arbetsintensitet.....	26
4.5 Lämnar skolan i förtid	27
5 Demografiska förändringar	31
5.1 Sysselsättningsgrad för äldre arbetstagare.....	31
5.2 Förväntad kvarvarande livslängd vid 65 års ålder	32
5.3 Inkomstnivåer för personer över 65 år	33
5.4 Statsskuld.....	35
6 Hälsa.....	37
6.1 Förväntade antal hälsosamma år	37
6.2 Förväntad livslängd vid födseln.....	39
6.3 Dödsfall på grund av kroniska sjukdomar	41
6.4 Produktion av hälsofarliga kemikalier.....	43
7 Klimatförändring och energi.....	45
7.1 Utsläpp av växthusgaser	45
7.2 Förnyelsebara energikällor	46
7.3 Utsläpp av växthusgaser per sektor.....	47
7.4 Energiberoende	48
8 Hållbara transporter	51
8.1 Energianvändning för transporter relativt BNP.....	52
8.2 Godstransport fördelat på transportslag.....	52
8.3 Persontransport fördelat på transportslag.....	54
8.4 Växthusgasutsläpp för transporter	58
8.5 Bilolyckor med dödlig utgång.....	58

9 Hushållning och användning av naturresurser	61
9.1 Förekomst av vanliga fågelarter i odlingslandskap.....	61
9.2 Bevarande av fiskbestånd.....	63
9.3 Skyddade områden.....	64
9.4 Sötvattenresurser	65
9.5 Bebyggd mark	66
9.6 Skogsavverkning	66
10 Globalt medborgarskap.....	69
10.1 Officiellt utvecklingsstöd.....	69
10.2 Import från utvecklingsländer	70
10.3 Finansiering till utvecklingsländer	71
10.4 Koldioxidutsläpp per person i EU och i utvecklingsländer	72
11 God samhällsstyrning	75
11.1 Överträdelseärenden	75
11.2 Valdeltagande.....	77
11.3 Andel miljöskatter och andel skatt på arbete av totala skatter	78
Referenser	81
Bilaga 1	83
Geografiska aggregat och länder	83
EU:s medlemsländer	83
DAC-länder som data finns tillgängligt för.....	84
In English.....	85
Summary.....	85

Sammanfattning

SCB har på uppdrag av Miljödepartementet gått igenom och utvärderat de tematiska områdena inom EU:s hållbarhetsindikatorer. Indikatorerna har utvärderats, dels med avseende på Sveriges utveckling över tiden, dels med avseende på hur Sverige står sig i jämförelse med resten av EU. Utvärderingen av indikatorerna är gjord i enlighet med EU:s bedömningsgrunder i EU:s hållbarhetsstrategi.

I Tabell 1 presenteras utvärderingarna med symboler för de tio huvudindikatorerna. Vädersymbolerna anger hur Sveriges utveckling varit under tidsperioden medan trafikljuset anger hur Sveriges status är jämfört med övriga EU. Symbolförklaring ligger under tabellen.

En sammantagen bedömning visar att för huvudindikatorerna i EU:s uppsättning av hållbarhetsindikatorer har Sverige överlag en positiv utveckling och ligger bättre till än EU-genomsnittet. De områden som är mest problematiska är social integrering, klimatförändring och biodiversitet.

De underliggande 30 indikatorerna och deras bedömning redovisas i rapporten.

Tabell 1

Sammanfattande tabell för alla huvudindikatorer inom EU:s indikator-uppsättning för utvärdering av EU:s hållbarhetsstrategi. Bedömningen är gjord dels för Sveriges utveckling, dels för Sverige i jämförelse med övriga EU. Bedömning baserad på EU:s SDI med data från Eurostat

Tema	Huvudindikator	Sveriges utveckling	Jämfört med EU
Socialekonomisk utveckling	Tillväxt av bruttonationalprodukten		
Hållbar konsumtion och produktion	Resursproduktivitet		
Social integrering	Risk för fattigdom		
Demografiska förändringar	Sysselsättningsgrad för äldre arbetstagare (55 till 64 år)		
Hälsa	Förväntade antal hälsosamma år vid födsel		
	Förväntad livslängd vid födsel		

Tema	Huvudindikator	Sveriges utveckling	Jämfört med EU
Klimatförändring och energi	Utsläpp av växthusgaser		
	Förnyelsebara energikällor		
Hållbara transporter	Energianvändning för transporter relativt BNP		
Naturresurser	Förekomst av vanliga fågelarter i odlingslandskap		
	Bevarande av fiskebestånd	Finns endast data för EU-nivån	
Globalt medborgarskap	Officiellt utvecklingsstöd		
God samhällsstyrning	Överträdelseärenden	Svårt att göra en bedömning	

Symbolförklaring:

Utvecklingen i Sverige	Sverige jämfört med EU
 Klart positiv utveckling	 Sämre än EU
 Liten eller ingen positiv utveckling	 Lika som EU
 Liten negativ utveckling	 Bättre än EU
 Klart negativ utveckling	

1 Introduktion

EU:s hållbarhetsstrategi EU Sustainable Development Strategy (EU SDS) följs upp med en indikatoruppsättning, EU Sustainable Development Indicators¹ (EU SDI). Indikatorerna finns inom tio tematiska områden på tre nivåer, huvudindikatorer, operationella mål och agerande/förklarande variabler. Indikatorerna matas med data från Eurostat, EU:s statistikbyrå. Vartannat år görs en utvärdering på EU-nivå utifrån indikatoruppsättningen. Senaste utvärderingen av EU:s SDI-system, ur ett EU-perspektiv, finns i rapporten Sustainable development in the European Union – 2011 monitoring report on the EU sustainable development strategy.

I denna rapport har SCB gått igenom EU:s hållbarhetsindikatorer med Sverige i fokus. Detta innebär att data för indikatorerna laddats ner för de två översta nivåerna i indikatoruppsättningen och sedan utvärderats. Data har laddats ner under projektets gång, och senaste tillgängliga år har använts. Indikatorerna uppdateras löpande med ny data då den finns tillgängligt, vilket innebär att uppdateringar kan ha tillkommit sedan projektets start. För att se senast tillgängliga data hänvisas till Eurostats ingång till EU:s hållbarhetsindikatorer, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/sdi/indicators>.

För de flesta indikatorer finns data för EU-27 samt i vissa fall även kandidatländerna (Turkiet och Island) samt Norge, Schweiz och i något fall även Montenegro och forna Jugoslavien. Jämförelsen görs för de länder data finns tillgängligt för. Se Bilaga 1 för mer information om aggregat och länder.

Indikatorerna har utvärderats dels med avseende på hur Sveriges utveckling varit under perioden, dels hur Sveriges status är jämfört med EU. I rapporten har varje tematiskt område ett kapitel. I början av varje kapitel är utvärderingen av indikatorerna som följer upp området, sammanställd i en tabell.

En förutsättning för arbetet var att göra utvärderingen med senast tillgängliga data. Data ska vara jämförbara mellan länder.

Utvärderingen ur Sveriges perspektiv görs genom att gå igenom de två översta indikatornivåerna, d.v.s. de tio huvudindikatorerna (headline indicators) och de trettiotal indikatorerna på nivån under (operational objectives and targets).

Indikatorerna utvärderas utifrån två perspektiv för varje mått:

- Hur ser Sveriges utveckling ut?
- Hur står sig Sverige gentemot resten av EU?

Utvärderingen presenteras i en sammanfattande tabell med symboler för utvecklingen.

¹ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/sdi/indicators>

Följande symboler används vid bedömningen av utvecklingen i Sverige:

Klart positiv utveckling

Liten eller ingen positiv utveckling

Liten negativ utveckling

Klart negativ utveckling

Följande symboler används vid bedömningen av hur Sverige står sig i relation till ett EU-genomsnitt:

Sämre än EU

Lika som EU

Bättre än EU

2 Socialekonomisk utveckling

En sammanfattande tabell över indikatorerna som mäter den socialekonomiska utvecklingen, se Tabell 2, visar att Sverige överlag har en positiv utveckling och ligger över EU-genomsnittet.

Tabell 2
Översikt av status för Sverige inom Socialekonomisk utveckling. Bedömning baserad på EU:s SDI med data från Eurostat

Huvudindikator	Utveckling i Sverige	Jämfört med EU
Tillväxt av bruttonationalprodukten		
Undernivå		
Investeringar		
Arbetsproduktivitet		
Sysselsättningsgrad		

Symbolförklaring, se sidan 8.

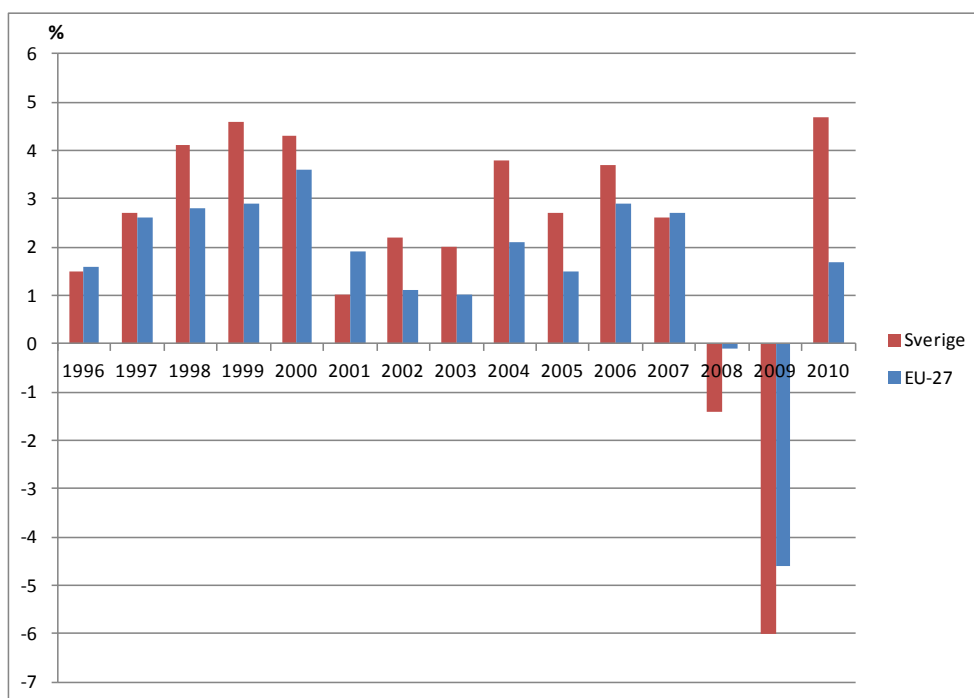
2.1 Tillväxt av bruttonationalprodukten

Definitionen av indikatorn är bruttonationalprodukten per capita (BNP) med köpkraftsparitet, som är det sammanlagda värdet av ett lands varor och tjänster som produceras på marknader, och produkter som produceras av den offentliga sektorn och ideella organisationer, dividerat med landets totala antal invånare. Köpkraftsparitet tar hänsyn till fler faktorer än växelkurs, såsom inflationsnivå och levnadskostnad.

Indikatorn visar den ekonomiska sidan av ett lands produktion och konsumtion. För att bedöma hur detta påverkar miljö och sociala förhållanden så behöver fler indikatorer användas.

Indikatorn visar procentuell förändring jämfört med tidigare år i Sverige och i EU-27.

Figur 1
Procentuell förändring av BNP per capita med köpkraftsparitet jämfört med föregående år, i Sverige och EU-27. År 1996 till 2010

Källa: Eurostat.

Den procentuella ökningen av BNP per capita jämfört med föregående år var för EU-27 1,7 procent, år 2010. Sveriges procentuella ökning var år 2010 4,7 procent. Perioden 1996 – 2010 har Sverige oftast haft en högre ökning än EU-27. År 2008 och 2009 hade Sverige en större minskning för denna indikator än EU-27. Länder som har en stor ökning av BNP per capita mellan år 2009 och 2010 var Turkiet (7,6 procent) och Sverige (4,7 procent). Länder med negativ tillväxt var Grekland (minus 3,7 procent) och Island (minus 3,6 procent).

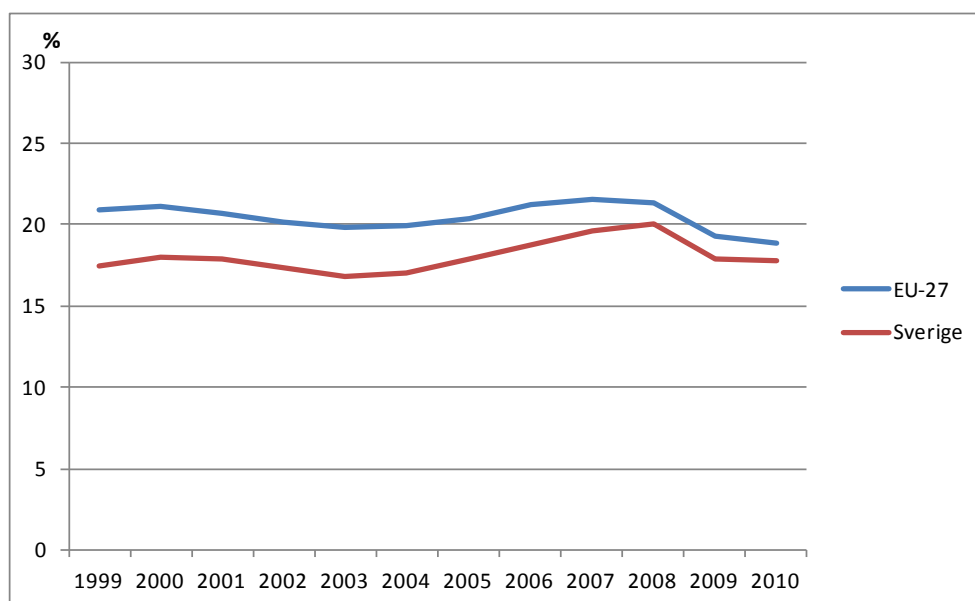
2.2 Totala investeringar som andel av bruttonationalprodukten

Indikatorn ger andel av bruttonationalprodukten (BNP) som används för bruttoinvesteringar. Bruttoinvesteringar definieras som fasta bruttoinvesteringar uttryckt i procent av BNP för förvaltning, näringslivet och hushållen.

Fasta bruttoinvesteringar består av inhemska producenters förvärv, minus avyttringar av anläggningstillgångar, plus vissa tillägg till värdet av icke producerade tillgångar realiserade av produktiv verksamhet, till exempel förbättringar av mark. Anläggningstillgångar utgörs till exempel av bostäder, andra byggnader och anläggningar (vägar, broar mm), maskiner och utrustning, men även immateriella tillgångar såsom programvara.

Indikatorn visar investeringar för den totala ekonomin som andel av bruttonationalprodukten.

Figur 2
Totala investeringarna som andel av bruttonationalprodukten i procent.
År 1999 till 2010

Källa: Eurostat.

Sveriges andel år 2010 var 17,8 procent. Sett över hela tidsperioden sker ingen större förändring för Sveriges nivå. Andelen för EU-27 år 2010 var 18,8 procent. Perioden 1999–2010 har Sverige en lägre andel än EU-27. Däremot har gapet minskat mellan Sverige och EU-27 från ca 3,4 procentenheter 1999 till 1 procentenhet 2010. Länder som hade en hög andel investeringar år 2010 var Danmark (24,4 procent) och Slovenien (22,7 procent). Länder med låg andel investeringar var Grekland (11,5 procent) och Luxemburg (16,8 procent).

Sammantaget är Sveriges utveckling neutral över perioden och ligger under EU-genomsnittet.

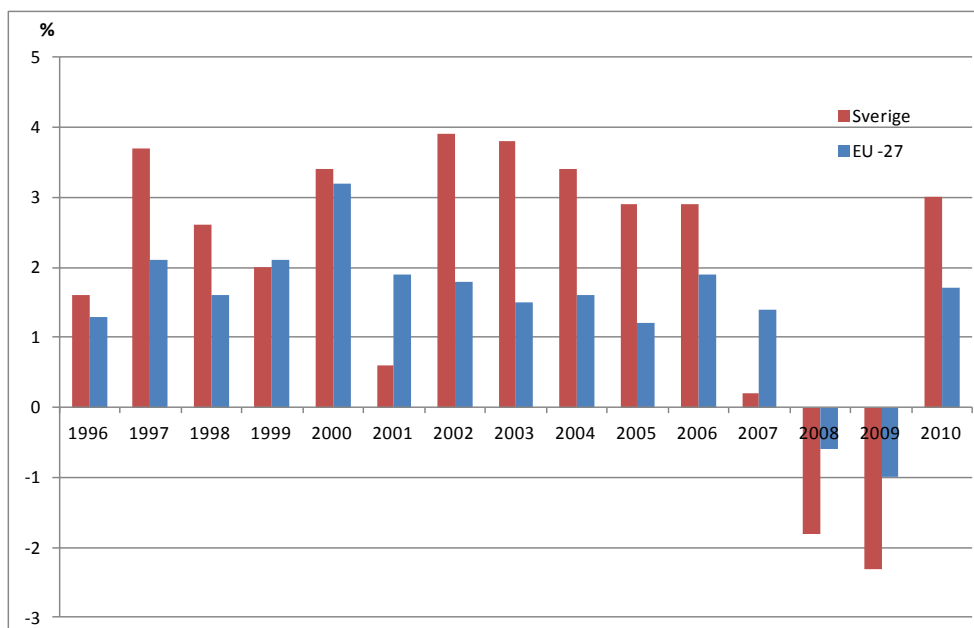
2.3 Arbetsproduktivitet som andel av bruttonationalprodukten

Indikatorn definieras som andelen mellan arbetskraftens produktivitet per arbetad timme i förhållande till bruttonationalprodukten.

Mätning av arbetskraftens produktivitet per arbetad timme ger en bättre bild av produktivitetens utvecklingen i ekonomin än arbetskraftens produktivitet per anställd, eftersom det eliminerar skillnader mellan heltid/deltid.

Indikatorn visar procentuell förändring av arbetsproduktivitet som andel av bruttonationalprodukten jämfört med föregående år.

Figur 3
Arbetsproduktivitet som andel bruttonationalprodukten. År 1996 till 2010

Källa: Eurostat

Sveriges andel var 2010 3,0 procent. Andelen för EU-27 år 2010 var 1,7 procent. Perioden 1996–2010 har Sverige oftast haft en högre andel än EU-27. År 2008 och 2009 hade Sverige en större minskning för denna indikator än EU-27. Länder som har höga procent andelar för denna indikator år 2010 var Bulgarien 6,7 procent och Litauen 5,8 procent. Länder med låga andelar var Grekland, minus 2,7 procent, och Norge, minus 0,1 procent.

Sammantaget och sett över hela perioden har Sverige haft en något positiv utveckling, nivån ligger något högre än EU-genomsnittet.

2.4 Sysselsättningsgrad för befolkningen 20–64 år

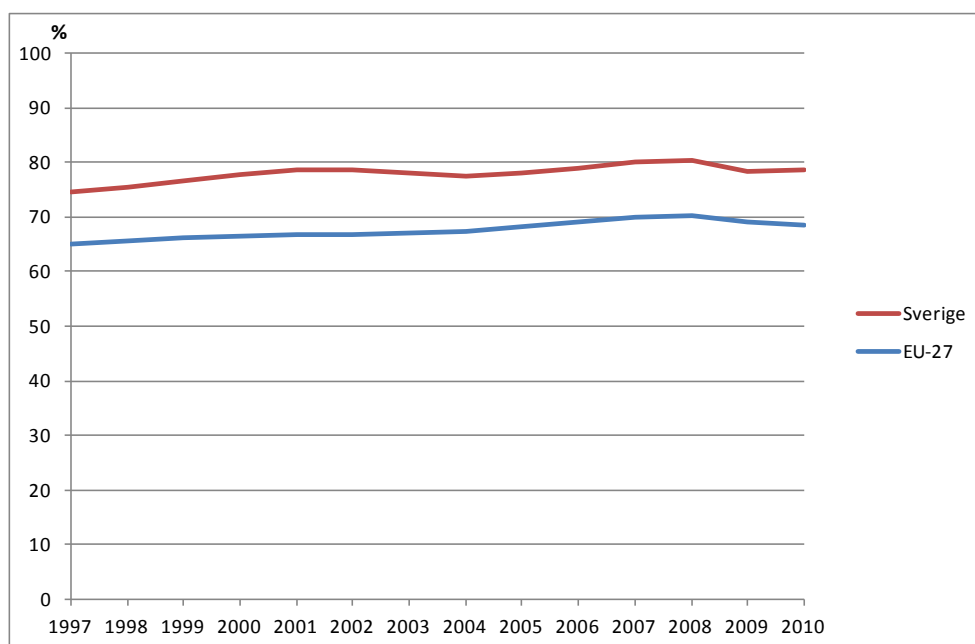
Sysselsättningsgraden beräknas genom att dividera antalet personer mellan 20 och 64 i arbete med den totala befolkningen i samma åldersgrupp.

Indikatorn bygger på EU:s arbetskraftsundersökning. Undersökningen omfattar hela befolkningen som bor i privata hushåll och inte de i kollektiva hushåll. Kollektiva hushåll definieras som boendeformer såsom pensionat, skolinternat eller andra bostäder som delas av mer än fem personer utan att de delar hushållskostnaderna. Här innefattas också personer som bor som inackorderas i hushåll med mer än fem inackorderingar.

Den sysselsatta befolkningen består av de personer som under referensveckan utfört något arbete (minst en timme) eller personer som hade jobb men var tillfälligt frånvarande under referensveckan.

Indikatorn visar andel sysselsatta i åldern 20–64 år, för EU-27 och för Sverige i procent.

Figur 4
Andel sysselsatta i procent i åldern 20–64 år. År 1997 till 2010

Källa: Eurostat

EU-27 hade som mål 2010 att 70 procent av populationen 20–64 år skulle vara i sysselsättning. Andelen för EU-27 år 2010 blev 68,6 procent, vilket betyder att målet inte nåddes. För Sveriges del var andelen sysselsatta 78,7 procent år 2010. Över perioden 1997–2010 ligger Sverige ca 10 procentenheter högre än EU-27. Av de länder det finns data för, som har högst andel sysselsatta år 2010 var Schweiz med 81,1 procent och Island med 80,4 procent. Länder med låg sysselsättningsgrad var Malta med 60,2 procent och Ungern med 60,4 procent.

Sverige har en svag positiv utveckling och ligger på en högre nivå än EU-genomsnittet.

3 Hållbar konsumtion och produktion

En sammanfattande tabell över indikatorerna som mäter utvecklingen inom Hållbar konsumtion och produktion, se Tabell 3, visar att Sverige har en övervägande negativ utveckling men i jämförelse med EU är Sveriges status något bättre för de flesta indikatorer.

Tabell 3
Utvärdering av status för Sverige inom Hållbar konsumtion och produktion.
Bedömning baserad på EU:s SDI med data från Eurostat

Huvudindikator	Utveckling i Sverige	Jämfört med EU
Resursproduktivitet		
Undernivå		
Avfall		
Hushållens elförbrukning		
Antal EMAS-certifierade organisationer		

Symbolförklaring, se sidan 8.

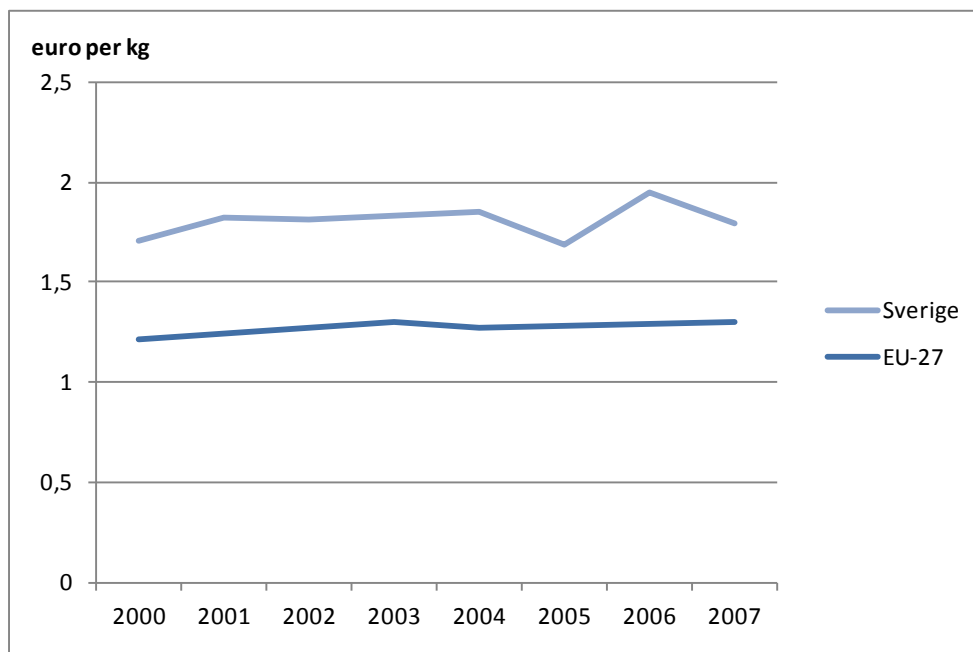
3.1 Resursproduktivitet

Resursproduktivitet definieras som förhållandet mellan bruttonationalprodukten (BNP) och den inhemska materialförbrukningen, Domestic Material Consumption (DMC) och mäts i euro per kg.

Den inhemska materialförbrukningen mäter den totala mängden material som används i ekonomin. Den består av den årliga kvantiteten av råvaror som utvinns inhemskt plus all fysisk import minus all fysisk export. Den inhemska materialförbrukningen syftar inte till konsumtion som slutlig användning och inkluderar inte uppströms användning från tidigare steg i produktionsprocessen som är relaterade till import eller export av råvaror.

Indikatorn visar resursproduktivitet i Sverige och EU-27.

Figur 5
Resursproduktivitet som kvoten av BNP och den inhemska materialförbrukningen (euro per kg), år 2000 till 2007

Källa: Eurostat.

Resursproduktiviteten kan öka antingen genom BNP-tillväxt utan ökad materialförbrukning eller genom minskning av den inhemska materialförbrukningen samtidigt som BNP är konstant. Indikatorn ska ge ett uttryck för om frikoppling sker mellan ekonomisk tillväxt och användandet av naturresurser.

Sverige har något högre resursproduktivitet än genomsnittet för EU-27. EU-27 har haft en svagt ökande eller konstant nivå under hela 2000-talet. Sverige hade en minskning 2005, följt av en toppnivå under 2006, för att sedan under 2007 återgå till ungefär samma nivå som 2004. Totalt har resursproduktiviteten ökat med cirka 5 procent i Sverige och 7 procent i EU-27 mellan åren 2000 till 2007. Detta kan jämföras med Storbritannien som ökat resursproduktiviteten med 20 procent till knappt 3 euro per kg under mätperioden. Danmark har haft en minskning med drygt 3 procent till drygt 1 euro per kg under samma period.

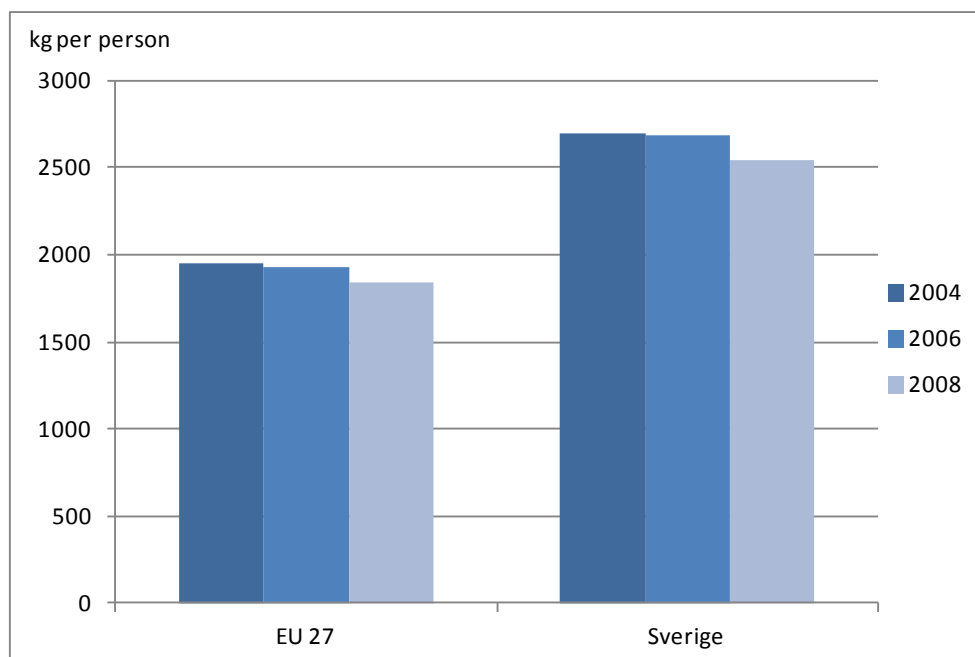
Sverige har haft en svag ökning av resursproduktiviteten under perioden och har något högre resursproduktivitet än EU-genomsnittet.

3.2 Avfall

Denna indikator definieras som summan av avfallet per invånare och år i kg, exklusive mineralavfall, muddring och förorenat avfall. Detta ökar jämförbarheten mellan länder eftersom mineralavfall står för en stor andel av avfallet i vissa länder men inte andra.

Indikatorn visar avfallsmängder i Sverige och EU-27 år 2004, 2006 och 2008.

Figur 6
Icke-mineraliskt avfall i kg per person under, år 2004 till 2008

Källa: Eurostat.

Både Sverige och EU-27 har minskande avfallsmängder med cirka 6 procent under mätperioden. Sverige ligger dock på en högre nivå än EU-27. Sverige är på femteplats över störst avfallsmängder per person. Två extremvärden är Estland och Finland på drygt 8 200 respektive 4 400 kg avfall per person. Lägre nivåer finns i Östeuropa men även Frankrike och Spanien har låga nivåer på cirka 1 500 och 1 600 kg per person.

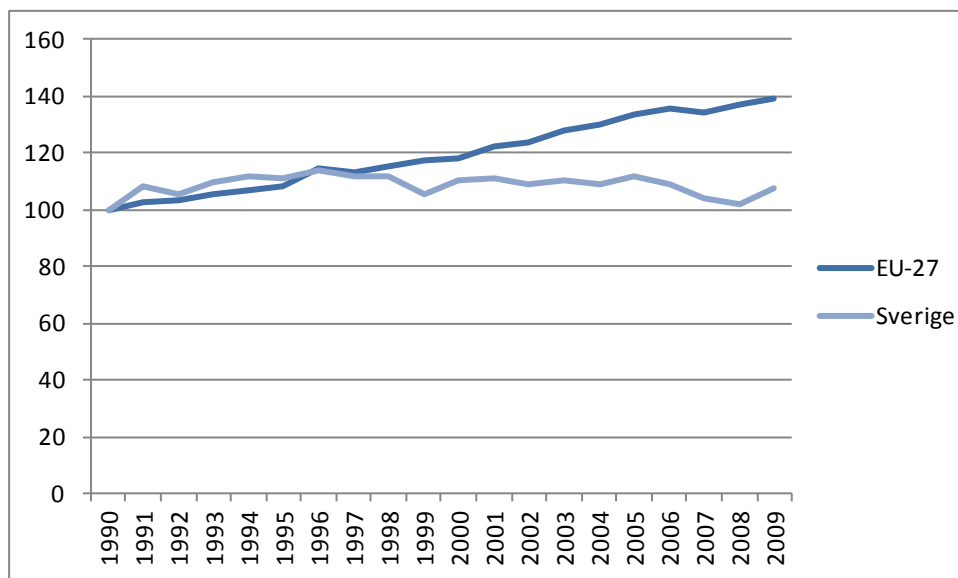
Avfallsdefinitionen har förändrats under tidsperioden, vilket försvårar jämförelser mellan länder och över tid.

Indikatorn visar att Sverige har en svagt positiv utveckling av avfallsmängderna, d.v.s. att mängderna sjunker något, men ligger på en betydligt större mängder än EU-genomsnittet.

3.3 Hushållens elförbrukning

Indikatorn definieras som totala mängden elektricitet som förbrukas av hushållen och mäts i tusen ton oljeekvivalenter (toe). Användningen täcker rums- och vattenuppvärmning samt alla elektriska apparater.

Indikatorn visar de svenska hushållens elförbrukning.

Figur 7**Den totala elanvändningen i svenska hushåll och EU-27, index = år 1990.
År 1990 till 2009**

Källa: Eurostat.

De svenska hushållens elförbrukning varierar kraftigt över perioden. Sett över hela tidsperioden har förbrukningen ökat med drygt 8 procent. Jämfört med resten av EU har endast Tyskland och Bulgarien haft en mindre ökning. I EU-27 genomsnittet ökade elförbrukningen med 39 procent över perioden.

Sveriges utveckling är neutral sett över hela perioden. Sverige ligger betydligt lägre än EU-genomsnittet.

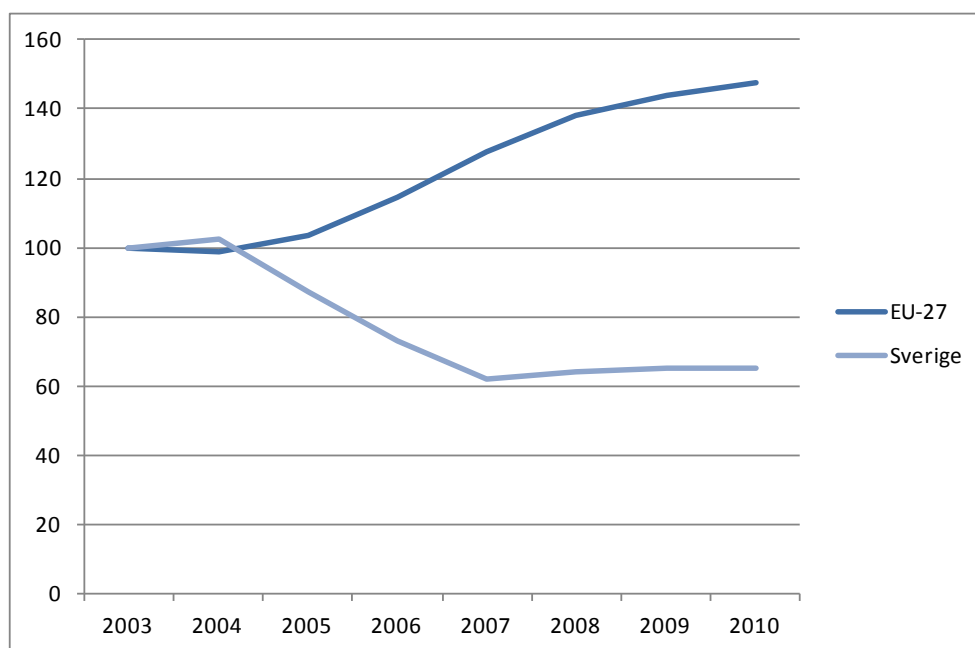
3.4 Antal EMAS-certifierade organisationer

Indikatorn mäter antalet organisationer som frivilligt har implementerat miljöledningssystemet Eco-Management and Audit Scheme (EMAS).

Detta mått är inte så representativt i Sverige där ISO 14001 är en betydligt vanligare certifiering. Det finns dock inte statistik över antalet ISO 14001-certifierade företag eller organisationer.

Indikatorn visar antal organisationer som är certifierade enligt miljöledningssystemet EMAS.

Figur 8
Index med basår 2003 av antalet organisationer som har miljöledningssystemet EMAS, år 2003 till 2010

Källa: Eurostat

För denna indikator har Sverige haft en helt annan utveckling jämfört med EU genomsnittet. År 2003 hade 115 svenska organisationer miljöledningssystemet EMAS men år 2010 hade den siffran sjunkit till 75. Totalt i EU-27 hade 3 100 organisationer EMAS år 2003, och året därefter börjar en ökning som varar resten av tidserien. År 2010 hade EU-27 drygt 4 500 organisationer med EMAS, vilket motsvarar en ökning med nästan 50 procent. I Tyskland, Spanien och Italien finns drygt 80 procent av all EMAS-certifierade organisationer i EU-27.

Indikatorn visar en negativ utveckling för Sverige och att Sverige ligger på en lägre nivå än EU-27 när det gäller antalet EMAS-certifierade organisationer.

När det gäller miljöledningssystem i Sverige är dock ovanstående indikator inte så relevant, ISO 14001 är en betydligt vanligare certifiering. Exempelvis är antal företag som är certifierade enligt ISO14001, d.v.s. har ett godkänt miljöledningssystem enligt ISO-standard, drygt 4 000 till antalet i Sverige, medan antalet EMAS-certifierade är knappt 50, enligt ISO registret (<http://www.isoregistret.se>).

4 Social integrering

En sammanfattande tabell över indikatorerna som mäter utvecklingen inom Social integrering, se Tabell 4, visar att Sverige har en varierande utveckling för indikatorerna men genomgående har bättre status än EU-genomsnittet.

Tabell 4
Utvärdering av status för Sverige inom Social integrering. Bedömning baserad på EU:s SDI med data från Eurostat

Huvudindikator	Utveckling i Sverige	Jämfört med EU
Risk för fattigdom		
Undernivå		
Risk för fattigdom efter social transfereringar		
Personer med otillräckliga ekonomiska och materiella resurser		
Personer som lever i hushåll med mycket låg arbetsintensitet		
Lämnar skolan i förtid		

Symbolförklaring, se sidan 8.

4.1 Risk för fattigdom

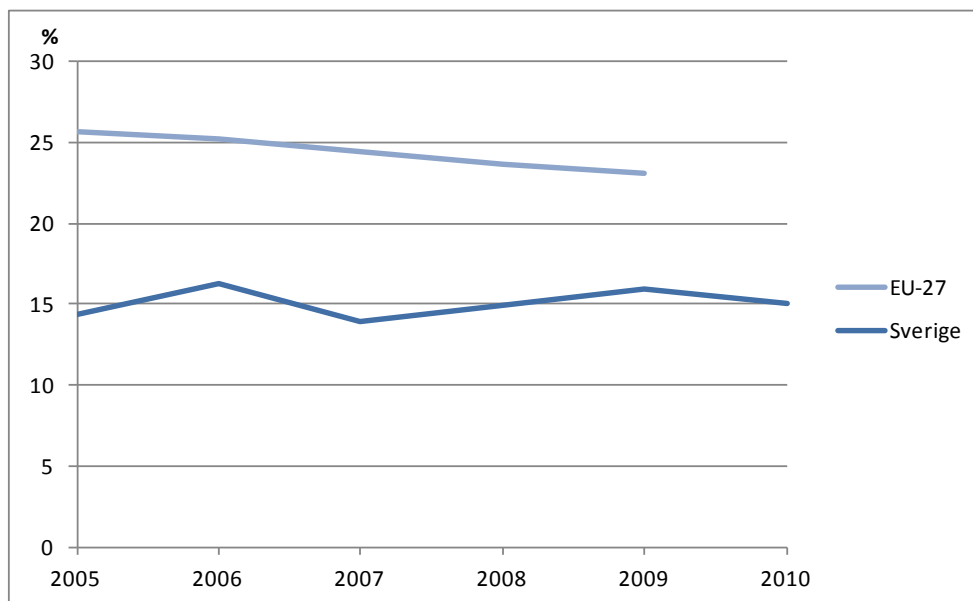
Huvudindikatorn definieras som andel av befolkning i riskzonen för fattigdom och utsatthet.

Denna indikator motsvarar summan av personer som uppfyller någon av följande kriterier:

- riskerar fattigdom
- har otillräckliga ekonomiska och materiella resurser
- bor i hushåll med mycket låg arbetsintensitet.

Även om en person uppfyller två eller tre av dessa underindikatorer räknas personen bara en gång.

Figur 9
Andel av befolkningen som riskerar fattigdom i procent. År 2005 till 2010 för Sverige och 2005 till 2009 för EU-27

Källa: Eurostat

Data för EU-27 visar en minskning av denna indikator från 25,6 procent 2005 till 23,1 procent år 2010. För Sveriges del är trenden över perioden 2006–2010 något ökande, från 14,4 procent 2005 till 15,0 procent år 2010.

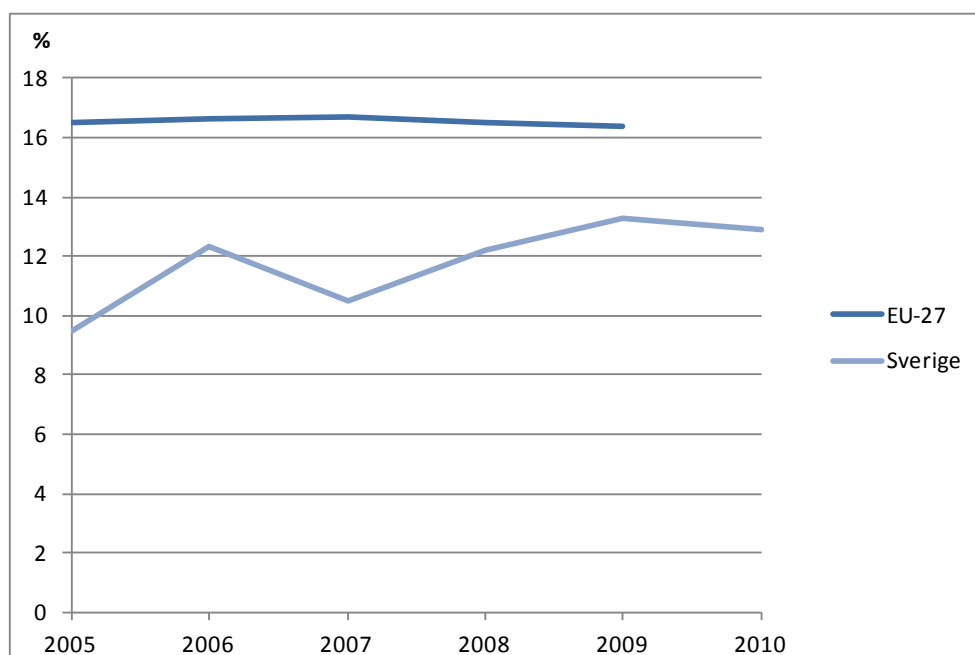
Länder som har lägst andel år 2009 är Island (11,6 procent) och Tjeckien (14,0 procent). Länder med högst andel år 2009 är Bulgarien (46,2 procent) och Rumänien (43,1 procent).

Sverige har en svagt ökande trend, men ligger på en lägre nivå än EU-genomsnittet. Skillnaden mellan Sverige och EU-27 minskar dock under tidsperioden.

4.2 Risk för fattigdom efter sociala transfereringar

Indikatorn definieras som andel av befolkningen som riskerar fattigdom, efter sociala transfereringar.

Figur 10
Andel av befolkningen som riskerar fattigdom, efter sociala transfereringar, procent. År 2005 till 2010 för Sverige och 2005 till 2009 för EU-27

Källa: Eurostat.

För Sveriges del var andelen 2010 13,9 procent. Under perioden 2005–2010 har andelen varierat under åren även om trenden är stigande. År 2005 var andelen 9,5 procent och år 2010 var andelen 13,9 procent.

Ingen större förändring har skett för EU-27 under perioden. År 2005 var andelen 16,5 procent och år 2009 var andelen 16,4 procent.

Länder med högt värde för denna indikator år 2009 var Lettland (25,7 procent) och Bulgarien (21,8 procent). Länder med låg andel var Tjeckien (8,6 procent) och Island (10,2 procent).

Sverige har en ökande trend men ligger på en lägre nivå än EU-genomsnittet. Skillnaden mellan Sverige och EU-27 minskar dock under tidsperioden.

4.3 Personer med otillräckliga ekonomiska och materiella resurser

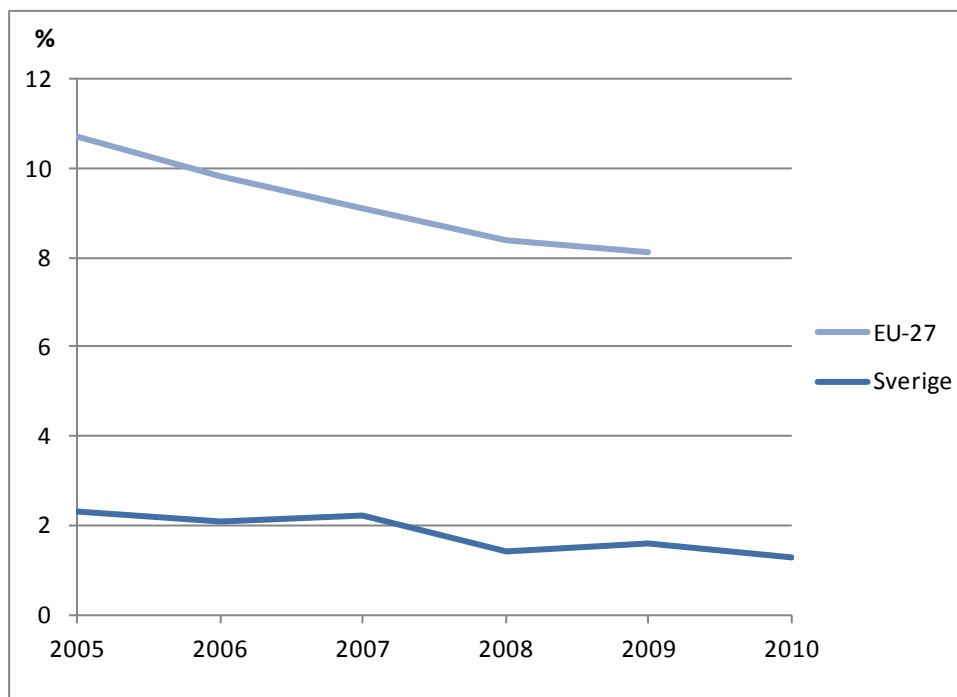
Indikatorn definieras som andel av befolkningen med otillräckliga ekonomiska och materiella resurser. Att ha otillräckliga ekonomiska och materiella resurser, är här definierat som att inte ha råd för fyra av nio följande utgifter:

- 1) betala av bostadslån eller hyresinbetalningar, elräkningar, betalning av andra lån
- 2) hålla hemmet tillräckligt varmt
- 3) förmåga att betala för oväntade utgifter
- 4) förmåga att varannan dag kunna betala för ett mål mat med kött, kyckling, fisk (eller vegetariskt motsvarande)
- 5) en veckas semester om året

- 6) ha en bil
- 7) ha en telefon (inklusive mobiltelefon)
- 8) ha en färg-TV
- 9) ha en tvättmaskin

Figur 11

**Andel av befolkningen med otillräckliga och materiella resurser, procent.
År 2005 till 2010 för Sverige och 2005 till 2009 för EU-27**

Källa: Eurostat.

EU-27 visar en tydlig minskning för denna indikator från 10,5 procent 2005 till 8,1 procent år 2009. För Sveriges del är trenden över perioden 2005–2010 också en minskning, från 2,1 procent 2005 till 1,7 procent år 2010.

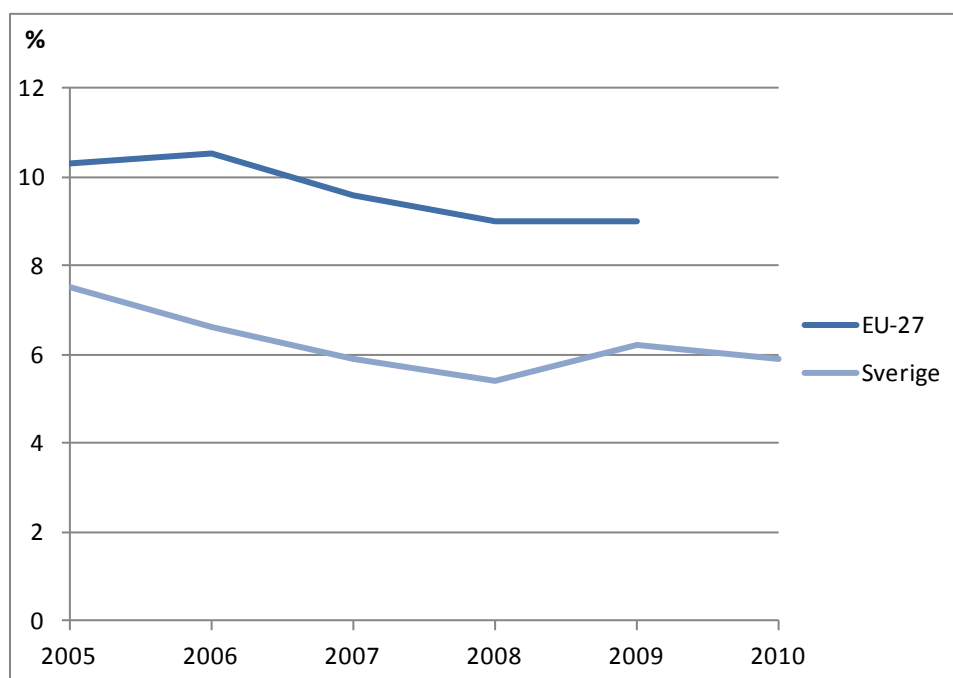
Island (0,8 procent) och Luxemburg (1,1 procent) är de länder som har lägst andel år 2009. Länder med högst andel år 2009 är Bulgarien (41,9 procent) och Rumänien (32,2 procent).

Sveriges trend är långsamt sjunkande och ligger på en lägre nivå än EU-genomsnittet.

4.4 Personer som lever i hushåll med mycket låg arbetsintensitet

Indikatorn definieras som andel av befolkningen i åldrarna 0–59 som lever i hushåll där personer i arbetsför ålder arbetat mindre än 20 procent av sin totala arbetspotential under det senaste året. Arbetsför ålder är 18–59 år.

Personer som studerar i hushållet och är 18–24 år räknas inte som arbetsföra.

Figur 12**Andel personer som lever i hushåll med mycket låg arbetsintensitet, procent. År 2005 till 2010 för Sverige och 2005 till 2009 för EU-27**

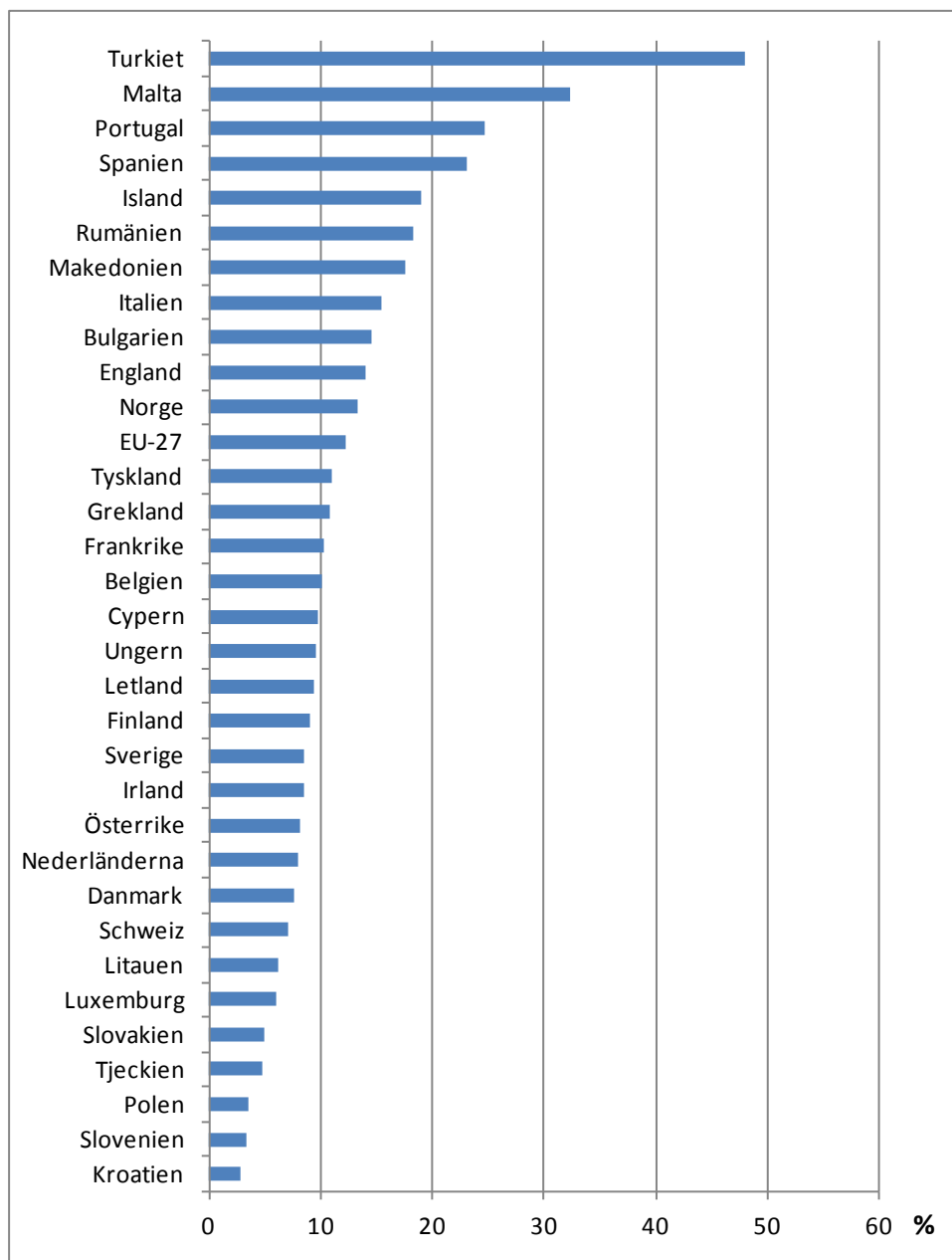
Källa: Eurostat.

Både för EU-27 och Sverige har en minskning skett från 2005. För EU-27 från 10,0 procent år 2005 till 9,0 procent år 2009. Sveriges andel sjönk från 7,5 procent år 2005 och 6,2 procent år 2010. En ökning skedde dock för Sveriges del mellan 2008 och 2009, varefter andelen sjönk något igen. De länder med lägst andel år 2009 var Island (2,1 procent) och Schweiz (3,4 procent). Irland (19,8 procent) och Storbritannien (12,6 procent) var de länder som år 2009 hade högst andel.

Indikatorn visar på en sjunkande trend för Sverige, och nivån för Sverige är lägre än för EU-genomsnittet.

4.5 Lämnar skolan i förtid

Indikatorn definieras som andelen av befolkningen i åldern 18–24 som har utbildning på som högst grundskolenivå och som inte är i vidareutbildning.

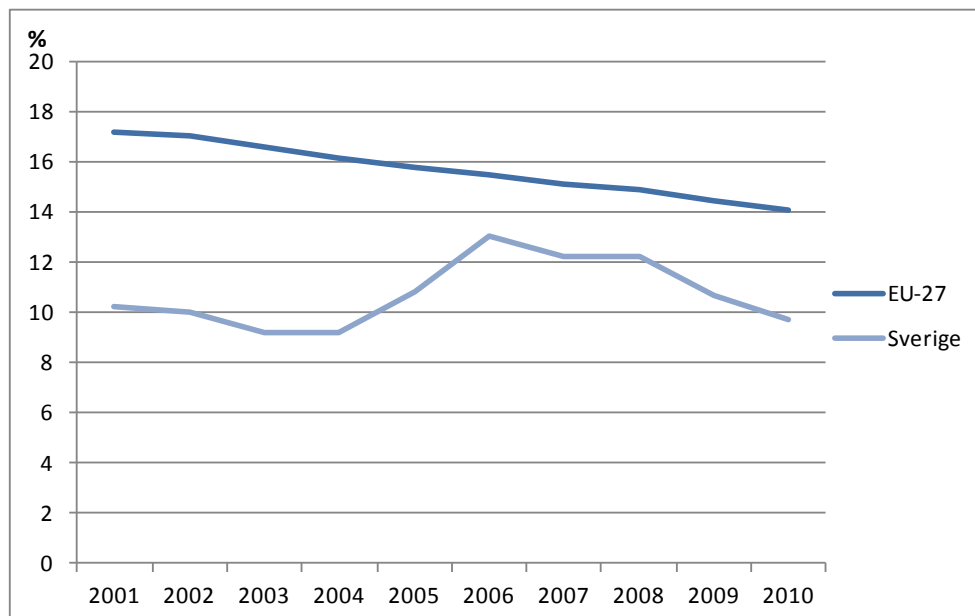
Figur 13**Andel av befolkningen i åldern 18–24 som har som högst grundskoleutbildning, och inte är i någon vidareutbildning, i procent, år 2010**

Källa: Eurostat.

EU-27 har målet att högst 10 procent av befolkningen ska ha en utbildning som motsvarar högst grundskolenivå år 2020. Andelen EU-27 minskar från 18,0 procent till 14,1 procent mellan år 2001 och 2010. Andelen för kvinnor var år 2010 12,2 procent och för män 16,0 procent.

Utvecklingen av indikatorn under åren 2001 till 2010 för Sverige och EU-27 visas i Figur 14.

Figur 14
Andel av befolkningen i åldern 18–24 som har som högst grundskoleutbildning, och inte är i någon vidareutbildning, i procent, år 2001–2010

Källa: Eurostat.

För Sveriges del var andelen 9,7 procent år 2010. Andelen för kvinnor var 8,5 procent och för män 10,9 procent. Andelen i Sverige har varierat under tidsperioden 2001 till 2010, men sett över hela tidsperioden har ingen större förändring skett. För den totala befolkningen har Sverige redan nått EU-målet.

Sett över hela perioden har Sverige en neutral utveckling, även om indikatorn varierar ganska kraftigt över perioden. Sverige ligger på en lägre nivå än EU-genomsnittet.

5 Demografiska förändringar

En sammanfattande tabell över indikatorerna som mäter utvecklingen inom Demografiska förändringar, se Tabell 5, visar att Sverige överlag har en positiv utveckling för indikatorerna och har bättre status än EU-genomsnittet.

Tabell 5
Utvärdering av status för Sverige inom Demografiska förändringar.
Bedömning baserad på EU:s SDI med data från Eurostat

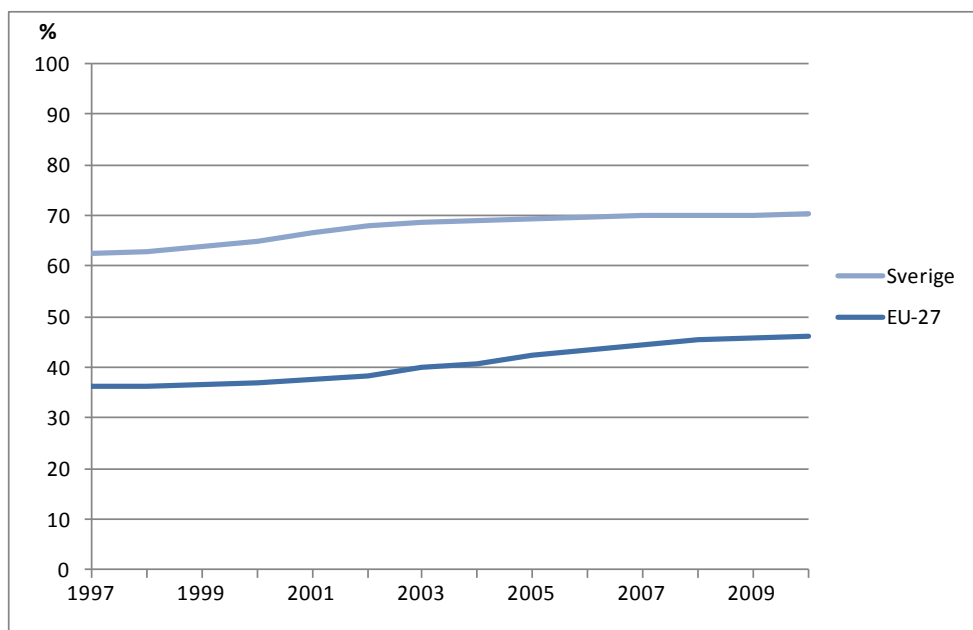
Huvudindikator	Utveckling i Sverige	Jämfört med EU
Sysselsättningsgrad för äldre arbetstagare		
Undernivå		
Förväntad livslängd vid 65 års ålder		
Inkomstnivåer för personer över 65 år		
Statsskuld		

Symbolförklaring, se sidan 8.

5.1 Sysselsättningsgrad för äldre arbetstagare

Indikatorn definieras som andel sysselsatta i åldern 55–64 år, i procent.

Figur 15
Andel sysselsatta i åldern 55–64 år, procent. År 1997 till 2010

Källa: Eurostat.

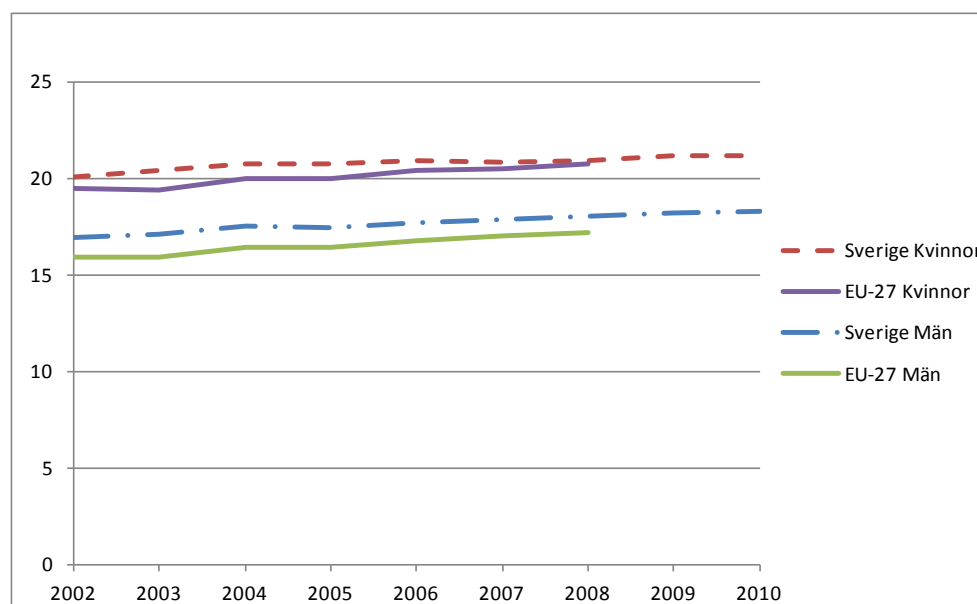
EU-27 hade som mål att 50 procent av befolkningen i åldern 55–64 år skulle vara i sysselsättning år 2010. Andelen för EU-27 2010 var 46,6 procent, vilket betyder att målet inte nåddes. För Sveriges del var andelen 70,5 procent. Vid Sveriges inträde till EU 1995 var andelen 60,0 procent.

Sverige har haft en positiv utveckling under tidsperioden och ligger på en högre nivå än EU-genomsnittet.

5.2 Förväntad kvarvarande livslängd vid 65 års ålder

Indikatorn definieras som den förväntade kvarvarande livslängden i år för personer som är 65 år fyllda.

Figur 16
Den förväntade kvarvarande livslängden i år vid 65 års ålder, efter kön.
År 2002 till 2010 för Sverige, år 2002 till 2008 för EU-27

Källa: Eurostat.

Den förväntade kvarvarande livslängden vid 65 års ålder ökar både i EU-27 och i Sverige. Både i Sverige och EU-27 förväntas en kvinna som är 65 år att leva till 86 års ålder. För män är siffrorna för EU-27 82 år och för Sverige 83 år. I både Schweiz och Frankrike lever män och kvinnor längst efter 65. Männerna lever till 84 års ålder och kvinnorna till 87–88 års ålder. Kortas livslängd för kvinnor efter 65 års ålder är det i Bulgarien 81,7 år. I Estland och Lettland lever män till 79,6 års ålder.

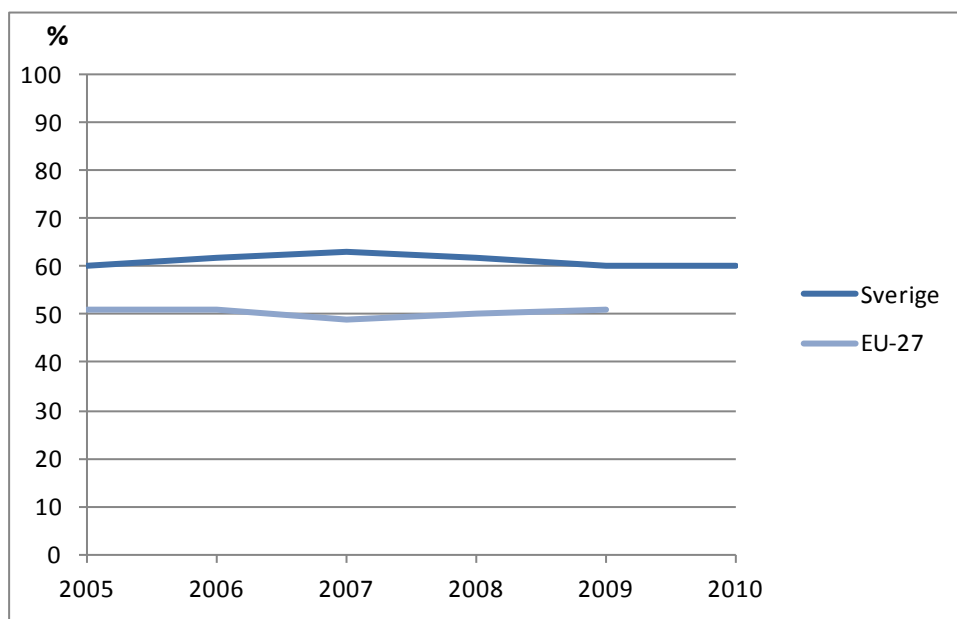
I Sverige är utveckling positiv och ligger på en högre nivå än EU-27.

5.3 Inkomstnivåer för personer över 65 år

Indikatorn definieras som förhållandet mellan inkomsten från pensionen för pensionärer i åldern 65–74 och arbetsinkomsten för dem som arbetar i åldern 50–59.

Figur 17

Inkomstnivåer beräknad som förhållandet mellan pensionen och arbetsinkomsten för 50 till 59-åringar, för personer över 65 år, i procent. År 2005 till 2010 för Sverige och år 2005 till 2009 för EU-27

Källa: Eurostat.

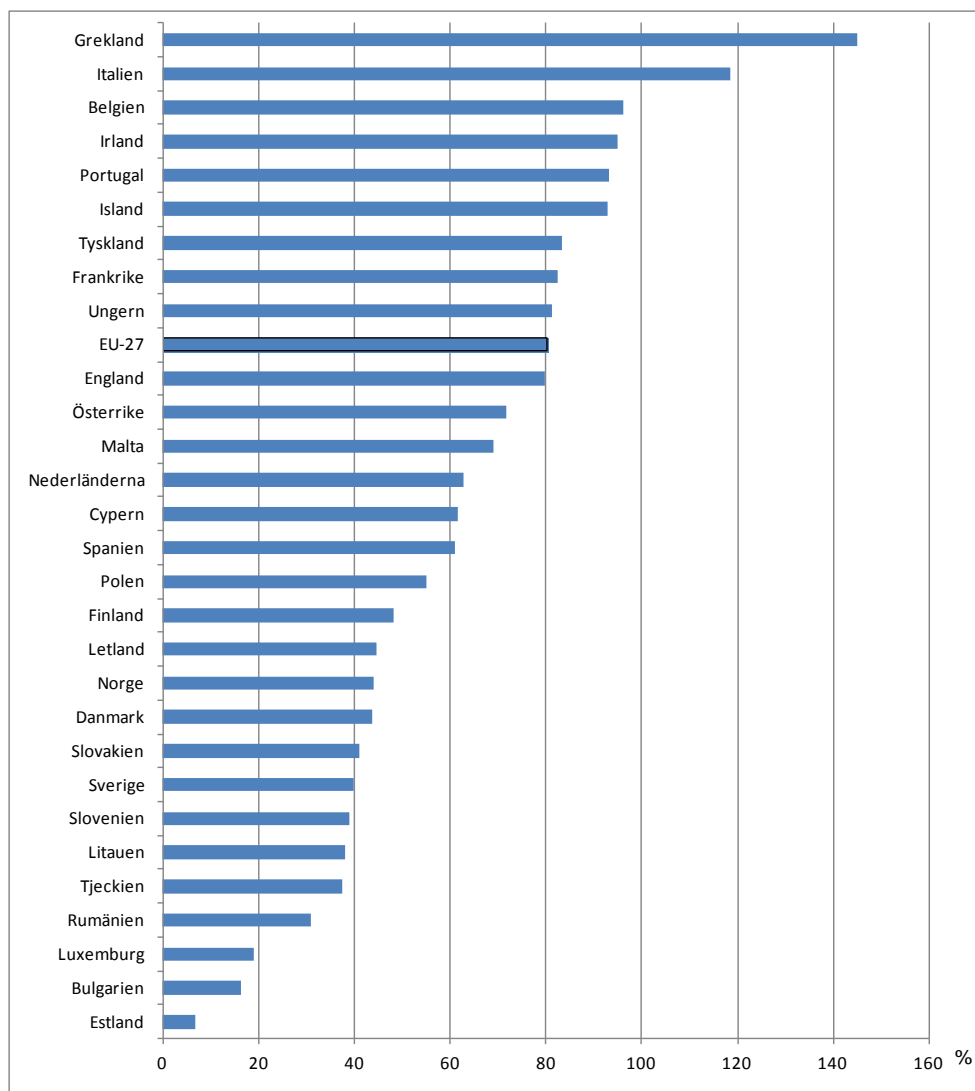
Utvecklingen i inkomstnivåer 2005–2010 för personer 65–74 år jämfört med personer 50–59 år visar inte på några förändringar över huvudtaget. EU-27 ligger stadigt på ca 50 procent. Sverige ligger lika stadigt på ca 60 procent. År 2009 var Frankrike 68 procent och Österrike 64 procent de länder som hade den högsta procentandelen. Länder med lägst andel är Lettland med 35 procent och Bulgarien med 34 procent.

Ingen utveckling för Sveriges del, men på en högre nivå än EU-genomsnittet.

5.4 Statsskuld

Definitionen av statsskuld är den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld. Indikatorn, Figur 18, visar statsskulden som andel i procent av bruttonationalprodukten (BNP).

Figur 18
Statsskulden som andel av bruttonationalprodukten år 2010 i procent

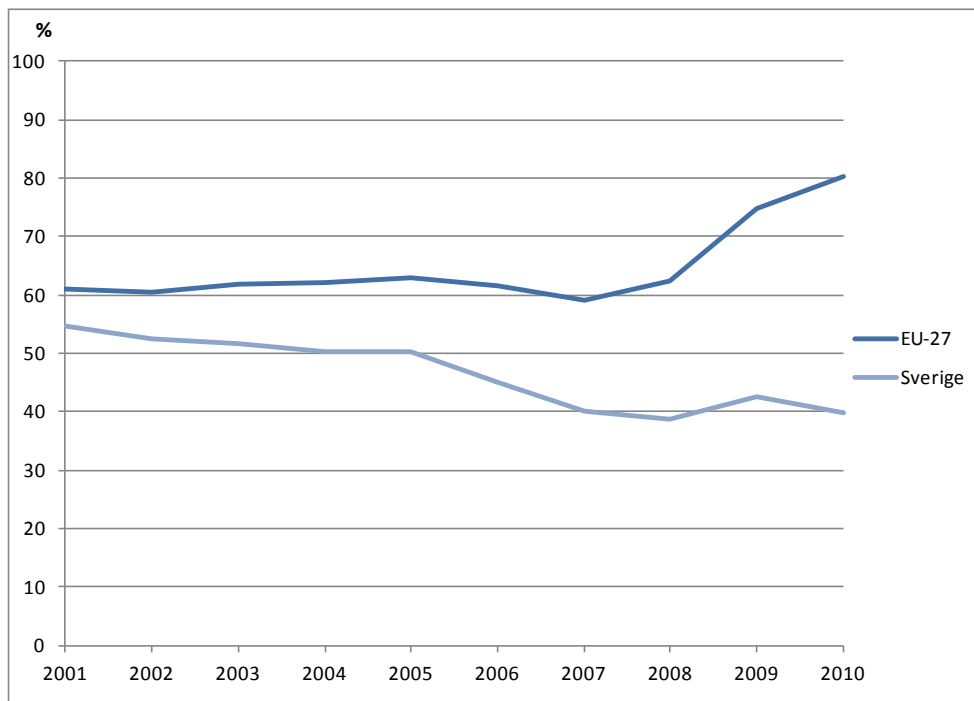
Källa: Eurostat.

Statsskulden år 2010 skiljer sig åt inom EU. Grekland och Italien har en statsskuld som är större än deras bruttonationalprodukt. Sverige har en statsskuld som är cirka 40 procent av BNP. EMU har som krav att statsskulden får uppgå till maximalt 60 procent av landets BNP. Flera länder uppfyller inte detta krav.

Utvecklingen av indikatorn under åren 2001 till 2010 för Sverige och EU-27 visas i Figur 19.

Figur 19

Utvecklingen av statsskuden som andel av BNP, i procent, i EU-27 och i Sverige, år 2001 till 2010

Källa: Eurostat.

Sveriges statsskuld som andel av BNP är ungefär 55 procent år 2001 och minskar till knappt 40 procent år 2008. Till år 2009 sker en ökning och sedan minskar andelen igen. År 2010 är Sveriges statsskuld som andel av BNP 40 procent. Andelen för EU-27 ligger på en relativt jämn nivå år 2001 till 2007, runt 60 procent. Därefter ökar andelen för att uppnå 80 procent år 2010.

Sverige har haft en positiv utveckling under hela perioden fränsett mellan år 2008 och 2009. Inom EU-27 ökar statsskuldens andel av BNP från år 2007 vilket ökar skillnaden mellan Sverige och EU-genomsnittet.

6 Hälsa

En sammanfattande tabell över indikatorerna som mäter utvecklingen inom Hälsa, se Tabell 6, visar att Sverige har en positiv utveckling för alla indikatorer där det finns data för Sverige. Sverige har dessutom bättre status än EU-genomsnittet.

Tabell 6
Utvärdering av status för Sverige inom Hälsa. Bedömning baserad på EU:s SDI med data från Eurostat

Huvudindikator	Utveckling i Sverige	Jämfört med EU
Förväntade antal hälsosamma år vid födsel		
Förväntad livslängd vid födsel		
Undernivå		
Dödsfall på grund av kroniska sjukdomar		
Produktion av hälsofarliga kemikalier	Data finns endast för EU	Data finns endast för EU

Symbolförklaring, se sidan 8.

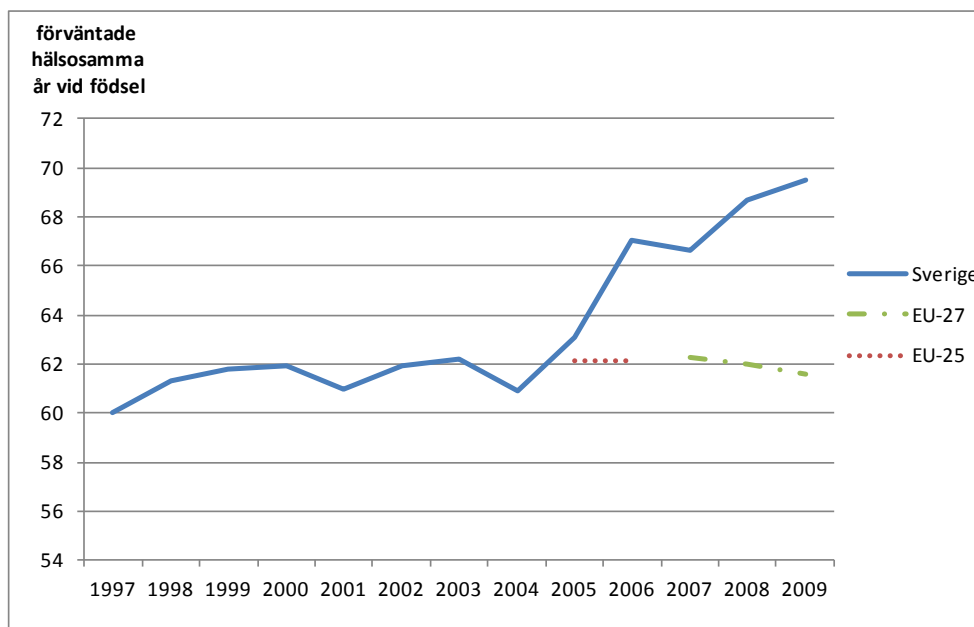
6.1 Förväntade antal hälsosamma år

Indikatorn definieras som antal förväntade hälsosamma år som en person har framför sig då den föds. Indikatorn är en förväntad hälsoindikator som kombinerar information om dödlighet och sjuklighet. Data som krävs för indikatorn är andel av befolkningen som är hälsosamma respektive sjuka och åldersspecifik dödlighet. Hälsosam definieras som frånvaro av begränsningar i funktion. Indikatorn beräknas för män och kvinnor separat.

Indikatorn, Figur 20, visar antal förväntade hälsosamma år vid födseln för kvinnor.

Figur 20

Förväntat antal hälsosamma år för kvinnor födda mellan 1997 och 2009 för Sverige och två olika genomsnitt för EU, EU-25 år 2005 till 2006 och EU-27 år 2007 till 2009

Källa: Eurostat.

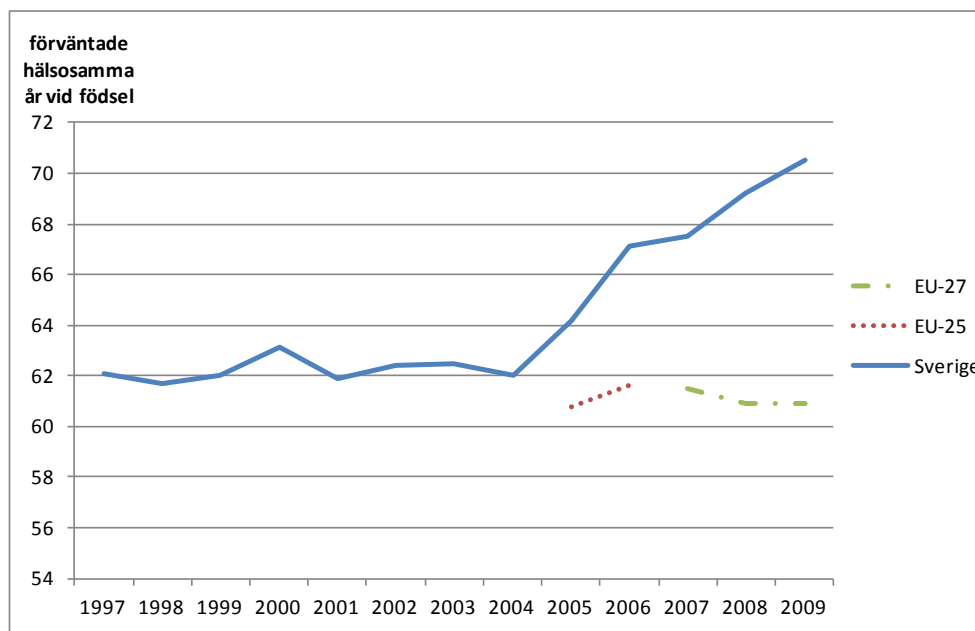
Sverige har en positiv utveckling under perioden. Kvinnor födda i slutet av tidsserien förväntas leva 69,5 år vilket är nästan 10 fler hälsosamma år än kvinnor födda i början av tidsperioden. Observera att det sker ett tidseriebrott år 2004. För EU-genomsnittet finns inte data för lika många år, men de data som finns visar att Sverige ligger bättre till än EU-genomsnittet.

Endast Malta har högre antal förväntade hälsosamma år för kvinnor än Sverige, 70 år. Lägst antal förväntade hälsosamma år har Slovakien, 57,3 år.

Indikatorn, Figur 21, visar antal förväntade hälsosamma år vid födseln för män.

Figur 21

Antal förväntade hälsosamma år vid födseln för män, år 1997 till 2009 för Sverige och två olika genomsnitt för EU, EU-25 år 2005 till 2006 och EU-27 år 2007 till 2009

Källa: Eurostat.

Sverige har en positiv utveckling under perioden. Män födda i slutet av tidsserien förväntas leva 70,5 hälsosamma år vilket är drygt 8 fler än män födda i början av tidsperioden. Observera att det sker ett tidseriebrott år 2004. För EU-genomsnittet finns inte data för lika många år, men de data som finns visar att Sverige ligger bättre till än EU-genomsnittet.

Inget land har högre antal förväntade hälsosamma år för män än Sverige år 2009. Lägst antal förväntade hälsosamma år har Slovakien, 52,1 år.

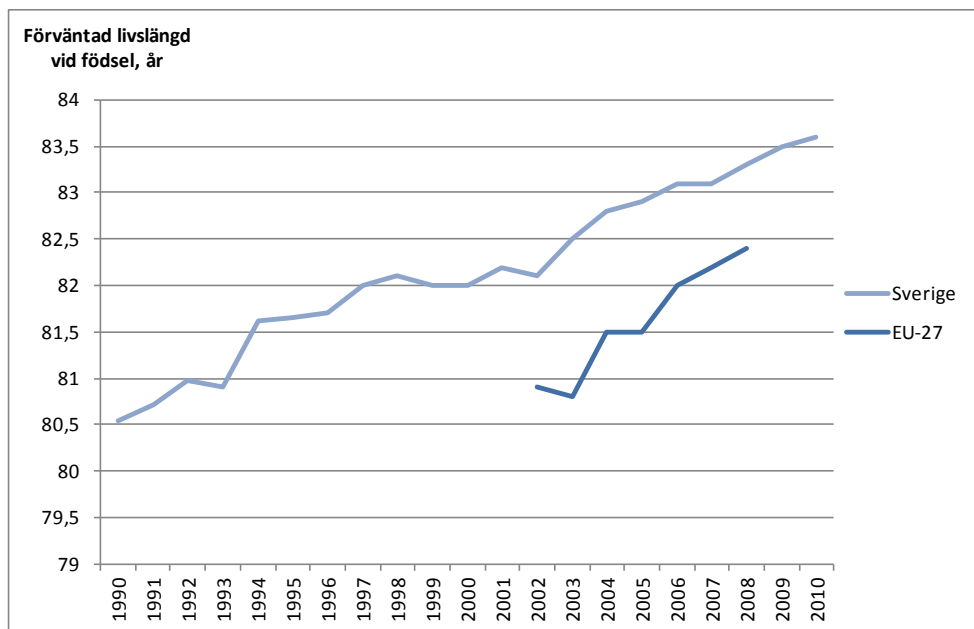
6.2 Förväntad livslängd vid födseln

Förväntad livslängd vid födseln definieras som antal år en person i medeltal förväntas leva från födsel. Indikatorn redovisas separat för kvinnor och män.

Indikatorn i Figur 22, visar förväntad livslängd i år vid födseln för kvinnor.

Figur 22

Förväntad livslängd i år för kvinnor födda år 1990 till 2010 i Sverige och år 2002 till 2008 för EU-27

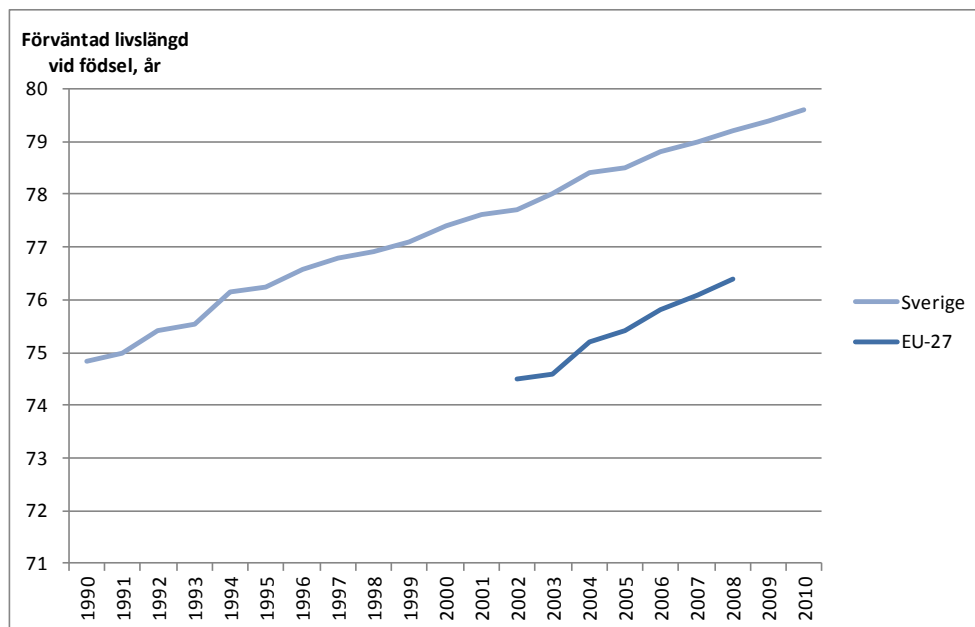
Källa: Eurostat.

Den förväntade livslängden för kvinnor i Sverige har ökat med 3 år, från 80,5 till 83,5 år mellan år 1990 och 2010. I EU-27 visar indikatorn att den förväntade livslängden ökar med ungefär 1,5 år, från knappt 81 till knappt 82,5 år under åren 2002 till 2008.

I Spanien finns den högsta förväntade livslängden bland kvinnor i EU, 85,3 år. Malta har lika hög förväntad livslängd för kvinnor som Sverige. Den lägsta förväntade livslängden finns i Montenegro, 76,2 år och i forna Jugoslavien, 77,2 år.

Indikatorn i Figur 23, visar förväntad livslängd vid födseln för män.

Figur 23
Förväntad livslängd vid födseln för män i Sverige år 1990 till 2010 och EU-27 år 2002 till 2008

Källa: Eurostat.

Indikatorn visar en positiv utveckling för den förväntade livslängden för män vid födseln. Antalet år ökar med ungefär 4,5 år, från knappt 75 år för män födda 1990 till drygt 79,5 år för män födda 2010. EU-27 har också en positiv utveckling för de år som finns tillgängliga, antalet ökar från 74,5 år till 76,5 år mellan år 2002 och 2008.

Island har den högst förväntade livslängden för män år 2010, 79,8 år. Lägst förväntad livslängd för män finns i Litauen, 68 år.

Den förväntade livslängden för såväl kvinnor som män har en positiv utveckling i Sverige och ligger på hög nivå jämfört med resten av EU.

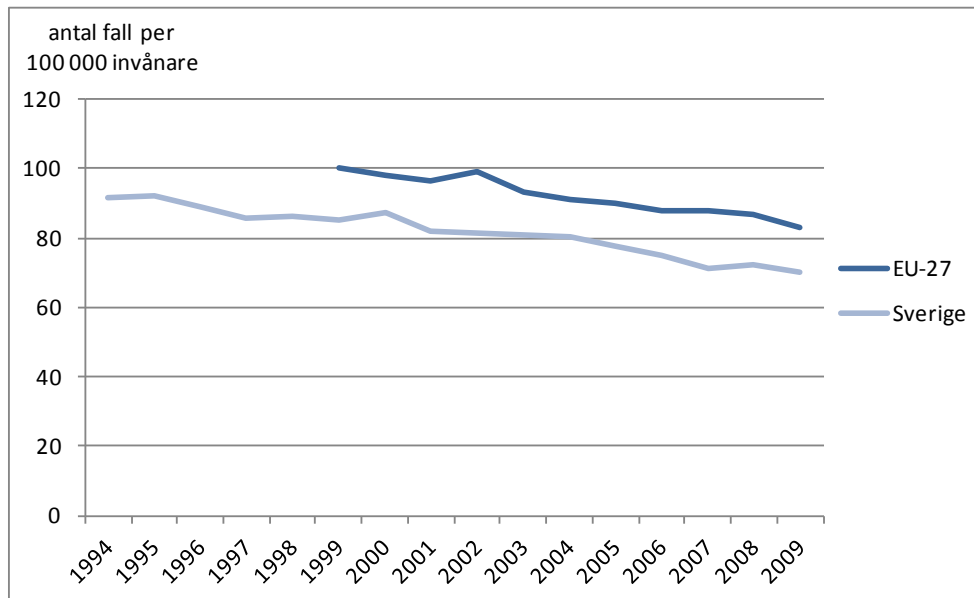
6.3 Dödsfall på grund av kroniska sjukdomar

Indikatorn definieras som antal dödsfall orsakade av vissa kroniska sjukdomar för personer yngre än 65 år och redovisas fördelat på kvinnor och män. Indikatorn är justerad för Europas åldersstruktur för att erhålla jämförbarhet över tid.

Indikatorn i Figur 24, visar antal dödsfall orsakat av vissa kroniska sjukdomar per 100 000 invånare för kvinnor.

Figur 24

Antal dödsfall per 100 000 invånare orsakat av vissa kroniska sjukdomar för kvinnor i Sverige år 1994 till 2009 och i EU-27 år 1999 till 2009

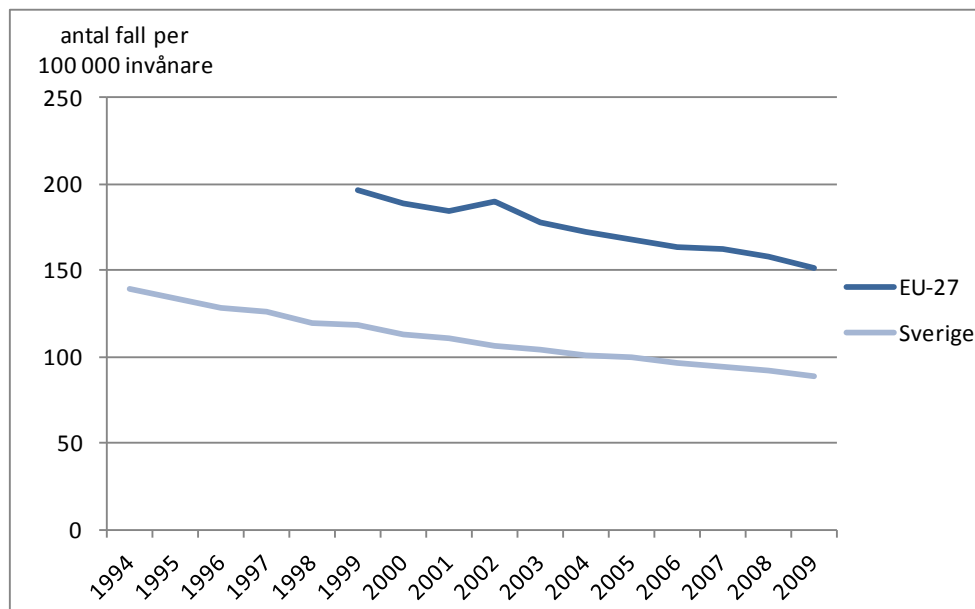
Källa: Eurostat.

Indikatorn visar sjunkande antal fall för såväl Sveriges kvinnor som för EU-27. I Sverige har antalet sjunkit från 91,4 till 70 mellan år 1994 och 2009. I EU-27 har antalet sjunkit från 100,4 till 82,8 mellan år 1999 och 2009.

Det högsta antalet dödsfall orsakat av kroniska sjukdomar, 160,7 stycken, finns i Ungern medan det lägsta antalet, 56 stycken, finns på Island.

Indikatorn i Figur 25, visar antal dödsfall orsakat av vissa kroniska sjukdomar per 100 000 invånare för män.

Figur 25
Antal dödsfall per 100 000 invånare orsakade av vissa kroniska sjukdomar för män i Sverige år 1994 till 2009 och EU-27 från 1999 till 2009

Källa: Eurostat.

Indikatorn visar sjunkande antal fall för såväl Sveriges män som för EU-27. I Sverige har antalet sjunkit från 139,4 till 88,4 mellan år 1994 och 2009. Det är den lägsta nivån inom EU år 2009. I EU-27 har antalet sjunkit från 196,1 till 151,4 mellan år 1999 och 2009.

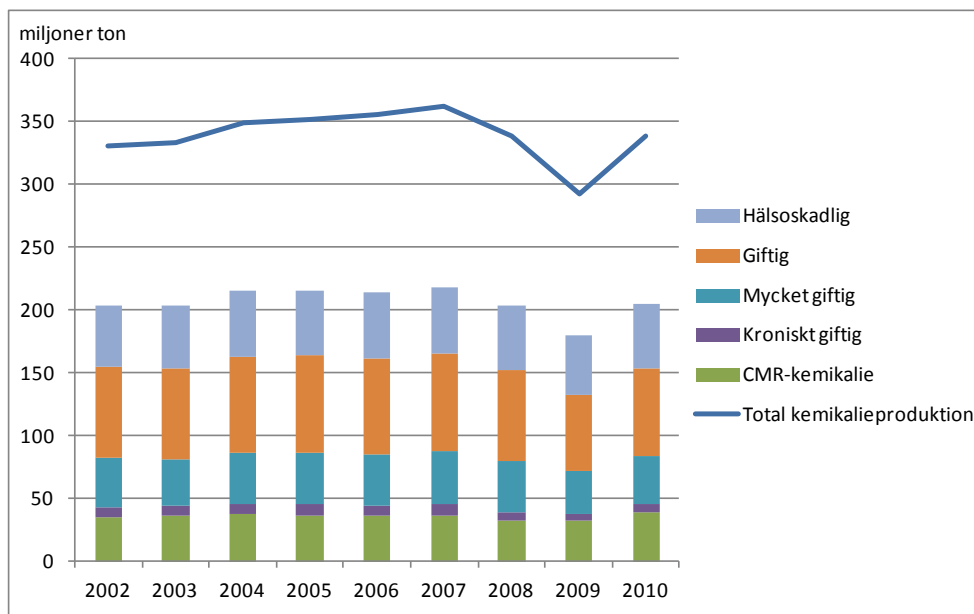
Det högsta antalet dödsfall orsakat av kroniska sjukdomar finns i Ungern (369,1 stycken) medan det lägsta antalet efter Sverige finns i Norge (93,5 stycken).

Indikatorerna visar på en positiv utveckling och att Sverige ligger på lägre nivå än för EU-genomsnittet, när det gäller antalet dödsfall orsakat av vissa kroniska sjukdomar, för såväl kvinnor som män.

6.4 Produktion av hälsofarliga kemikalier

Indikatorn definieras som trenden för den aggregerade mängden hälsofarliga kemikalier, fördelade på fem farlighetsklasser. Hälsoskadliga, giftiga, mycket giftiga, kroniskt giftiga samt CMR kemikalier. CMR står för cancerogen, mutagen och reproduktionsstörande. Indikatorn finns endast tillgänglig aggregerad för EU.

Figur 26
Den aggregerade mängden producerade kemikalier i miljoner ton, inom EU fördelade på olika farlighetsklasser, år 2002 till 2010

Källa: SCB.

Indikatorn visar en ökning av mängden kemikalier, såväl total mängd som hälsofarliga, år 2002 till 2007. Mellan 2007 och 2009 sjunker dock produktionen varvid den ökar igen år 2009 till samma mängd som år 2002.

Data finns inte tillgängligt per land.

7 Klimatförändring och energi

En sammanfattande tabell över indikatorerna som mäter utvecklingen inom Klimatförändring och energi, se Tabell 7, visar att Sverige har en relativt neutral utveckling. I jämförelse med EU är Sveriges status något bättre än EU-genomsnittet.

Tabell 7
Utvärdering av status för Sverige inom Klimatförändring och energi.
Bedömning baserad på EU:s SDI med data från Eurostat

Huvudindikator	Utveckling i Sverige	Jämfört med EU
Utsläpp av växthusgaser		
Förnyelsebara energikällor		
Undernivå		
Utsläpp av växthusgaser per sektor		
Energiberoende		

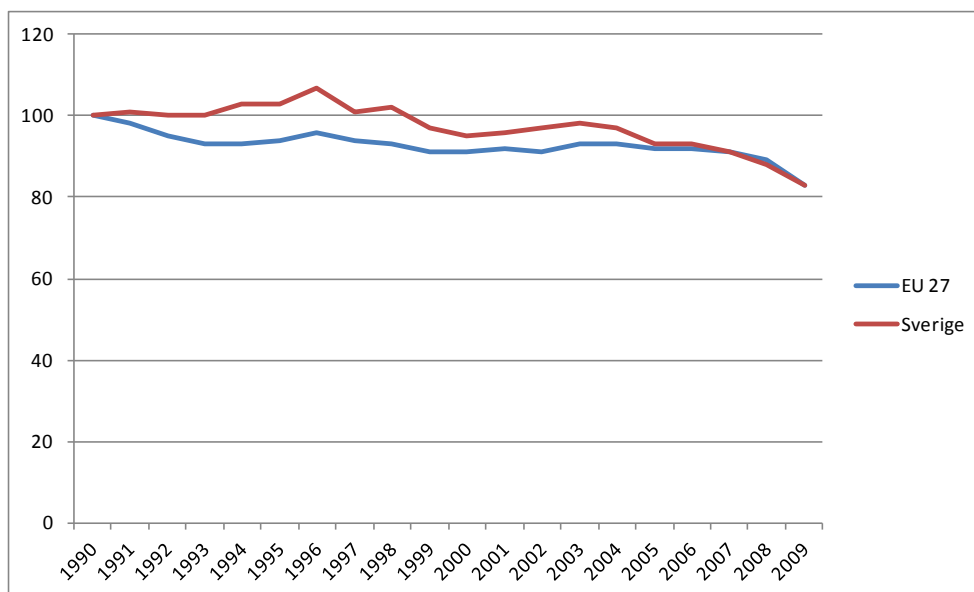
Symbolförklaring, se sidan 8.

7.1 Utsläpp av växthusgaser

Huvudindikatorn är utsläpp av växthusgaser och definieras som trenden av sex olika typer av växthusgasutsläpp som orsakats av människan, definierat enligt Kyotoprotokollet. Utsläppen utgörs av en sammanvägning av koldioxid, metan och lustgas samt tre så kallade f-gaser (fluorokarboner). Indikatorn inkluderar ej utsläpp till följd av markanvändning eller skogsbruk. Den innehåller ej heller utsläpp som skett från internationell flygtrafik eller internationell sjöfart.

Indikatorn visar utsläpp av växthusgaser indexerade med index= år 1990.

Figur 27
Växthusgasutsläpp indexerade med startår 1990

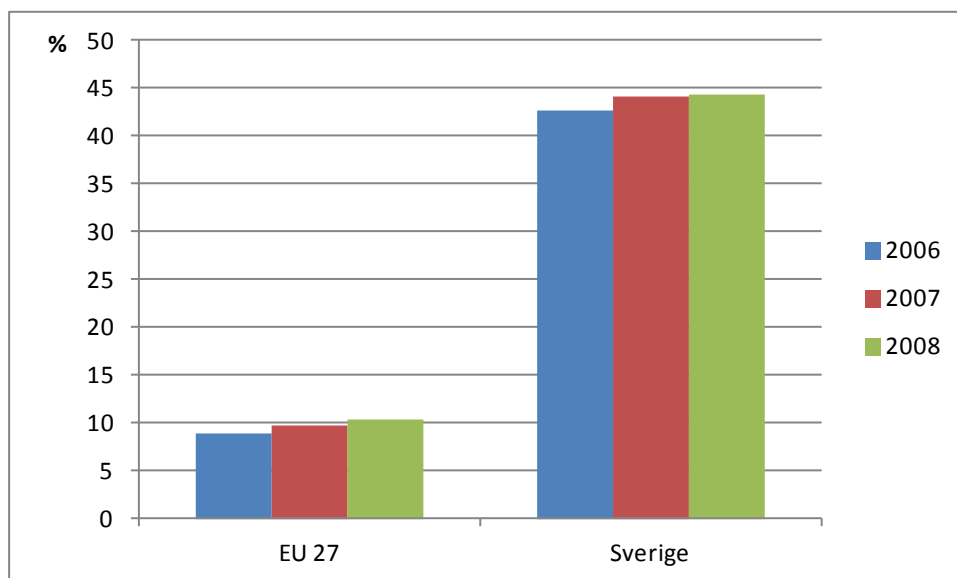

Från 1990 till 1996 ökade Sveriges utsläpp samtidigt som EU-27 inledningsvis minskade utsläppen. När svenska utsläpp sedan började minska under mitten 90-talet har gapet mot resten av EU gradvis försvunnit. Under senare delen av 2000-talet ligger utsläppen i samma nivå. Mellan 1990 till 2009 har svenska utsläpp minskat med drygt 17 procent. Den största minskningen har skett i flera av de baltiska länderna som minskat utsläppen med cirka 60 procent. Den största ökningen står Cypern för med 78 procent. Av de större länderna har Spanien ökat mest med 30 procent medan Tyskland och Storbritannien har minskat sina utsläpp med något mer än 25 procent.

7.2 Förnyelsebara energikällor

Huvudindikatorn definieras som andelen förnyelsebar energi av den totala, slutliga energianvändningen.

Figur 28
Andelen förnyelsebar energi av den totala energianvändningen

Sveriges andel av förnyelsebara energikällor är högst i hela EU med strax under 45 procent. Genomsnittet för EU-27 ligger runt 10 procent. Utvecklingen går långsamt för EU och målsättningen är att andelen förnyelsebar energi ska vara 20 procent år 2020. För Sverige är målsättningen 49 procent. De lägsta andelarna finns i länder som är relativt små till ytan samt har liten tillgång till skog och vattenkraft. Malta har 0,2 procent från förnyelsebar energi. I Luxemburg är andelen 2,1 procent samt i Storbritannien 2,2 procent.

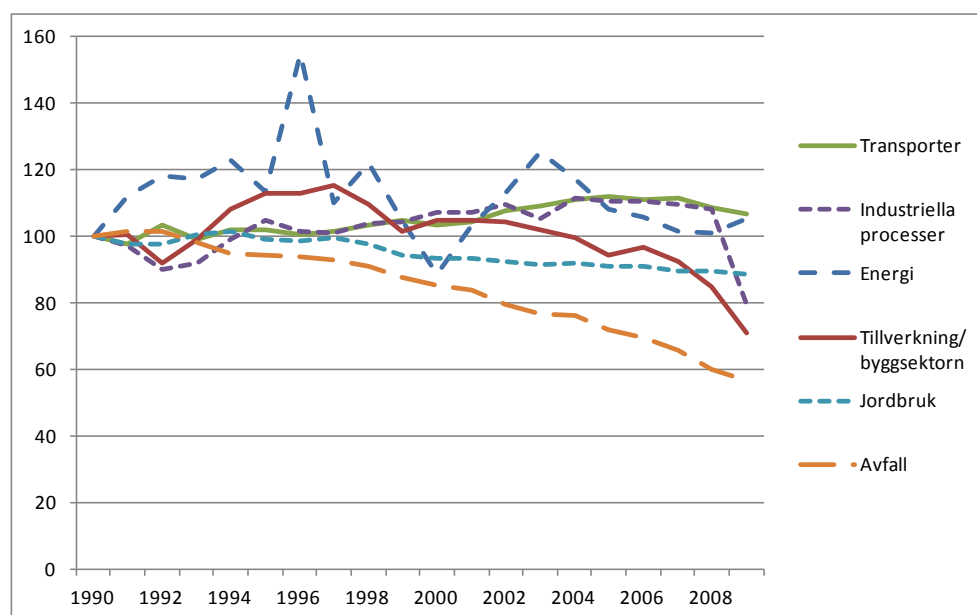
7.3 Utsläpp av växthusgaser per sektor

Denna indikator definieras som utsläpp av växthusgaser och visar trenden av sex olika typer av växthusgasutsläpp som orsakats av människan, definierat enligt Kyotoprotokollet (se 0), fördelade per sektor. Sektorerna är valda utifrån att de har signifikant påverkan på utsläppen av växthusgaser. Sänkor är inkluderade i beräkningarna.

I Figur 29 visas utvecklingen för Sverige utsläpp per sektor (index år 1990) och i Figur 30 utveckling för EU-27:s utsläpp per sektor (index år 1990).

Figur 29

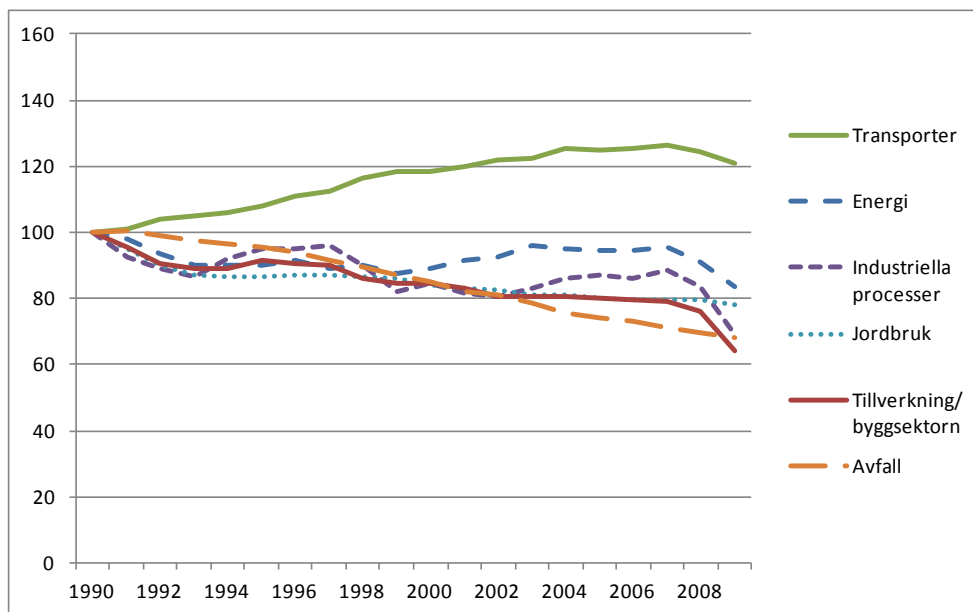
Utveckling för växthusgasutsläpp för Sverige per sektor år 1990 till 2009, index = år 1990

Källa: Eurostat (ursprunglig källa EEA).

I Sverige har Energi samt Transporter ökat utsläppen under perioden med 5 respektive 7 procent. Övriga sektorer har minskat utsläppen. Lägst minskning sker i Jordbruk med drygt 10 procent, sedan kommer Industriella processer med ungefär 20 procent minskning. Tillverkning och byggsektorn minskar med nästan 30 procent och Avfall med drygt 40 procent.

Figur 30
Utveckling för växthusgasutsläpp för EU-27 per sektor år 1990 till 2009,
index = år 1990

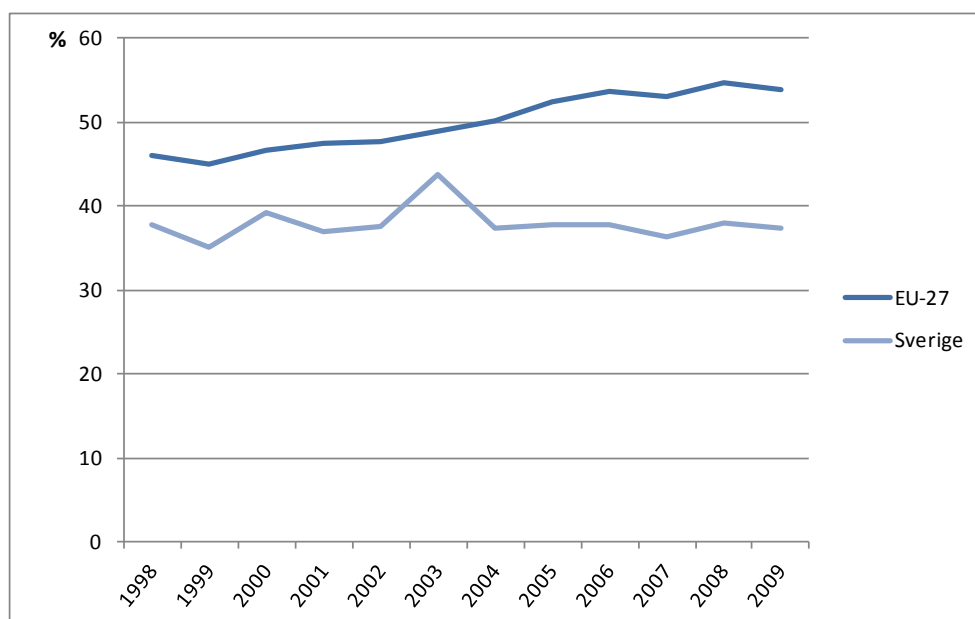
Källa: Eurostat (ursprunglig källa EEA).

I EU-27 är det endast Transport som står för ökade utsläpp under perioden. Transportsektorn ökar med drygt 20 procent. Övriga sektorer har minskande utsläpp under perioden. Lägst minskning har Jordbruk med drygt 20 procent, sedan Industriella processer och Avfall med ungefär 30 procent. Mest minskar Tillverkning och byggsektorn med drygt 35 procent.

7.4 Energiberoyende

Energiberoyendet visar i vilken utsträckning som landet är beroende av import för att möta energiberoyendet. Indikatorn är beräknad som nettoimporten dividerad med summan av landets totala energianvändning plus bunkring.

Figur 31
Andelen av den använda energin som kommer ifrån import i Sverige och EU-27, i procent. År 1998 till 2009

Källa: Eurostat.

Figuren ovan visar i vilken utsträckning Sverige måste importera energi för att tillgodose energibehovet. Med några få avvikande år ligger andelen som importerats mellan 35–40 procent av energiåtgången. EU-27 ökar sitt energiberoende under perioden. Det största importberoendet finns i länder som Malta och Cypern där 102 respektive 97 procent av energibehovet måste köpas in utifrån. Även länder som Italien (83 procent) och Spanien (79 procent) ligger högt. Länder med lågt importberoende är exempelvis Rumänien (20 procent) och Estland (21 procent) samt Storbritannien (27 procent).

Sverige har en neutral utveckling under tidsperioden och ligger på en lägre nivå än EU-27.

8 Hållbara transporter

En sammanfattande tabell över indikatorerna som mäter utvecklingen inom Hållbara transporter, se Tabell 8, visar att Sverige har en övervägande negativ utveckling men i jämförelse med EU är Sveriges status något bättre för de flesta indikatorer.

Tabell 8
Utvärdering av status för Sverige inom Hållbara transporter. Bedömning baserad på EU:s SDI med data från Eurostat

Huvudindikator	Utveckling i Sverige	Jämfört med EU
Energianvändning för transporter relativt BNP		
Undernivå		
Godstransport med tåg		
Godstransport på väg		
Persontransport med bil		
Persontransport med buss och spårvagn		
Persontransport med tåg		
Utsläpp av växthusgaser från transporter		
Bilolyckor med dödlig utgång		

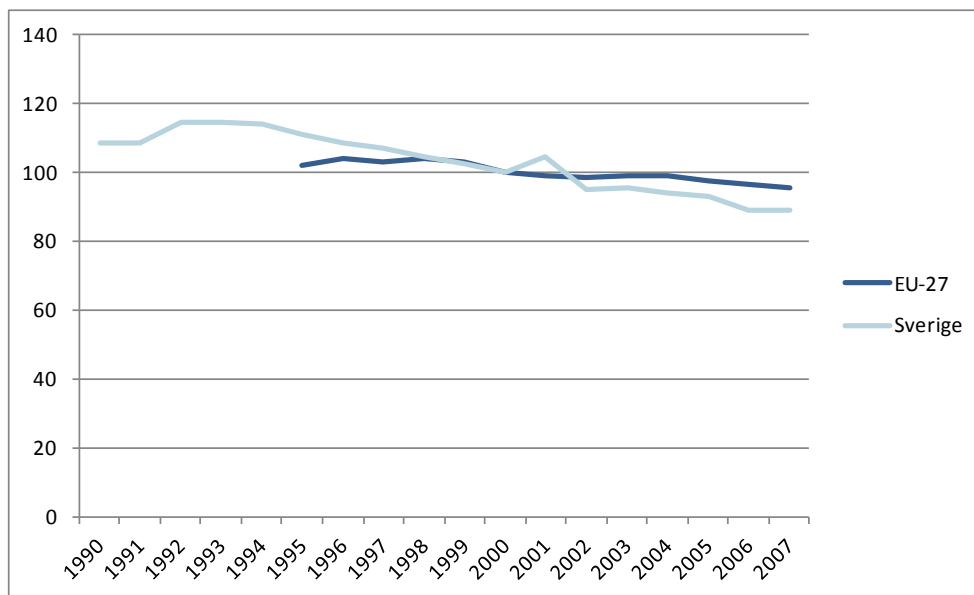
Symbolförklaring, se sidan 8.

8.1 Energianvändning för transporter relativt BNP

Denna indikator definieras som kvoten mellan energiförbrukningen för transporter och BNP (fastprisberäknad för år 2000). Den energi som förbrukas av alla typer av transporter (väg, järnväg, inre vattenvägar och luftfart) är täckt, inklusive kommersiell samt individ- och kollektivtrafik, med undantag för sjötransport och transport via pipelines.

Figur 32

Energianvändning för transporter relativt BNP. År 1990 till 2007.
Index = år 2000

Källa: Eurostat.

Sveriges energianvändning för transporter har minskat relativt BNP sett över hela tidsperioden. Utvecklingen för EU-27 visar också en minskande energianvändning relativt BNP, men sker långsammare än för Sverige. År 2007 var Polen och Tjeckien de länder som hade högst ökning av energianvändning relativt BNP för transporter sedan år 2000 (121 respektive 111 procent). Estland och Belgien hade störst minskning av energianvändning relativt BNP för sina transporter (86 procent).

För Sveriges utveckling visar indikatorn en långsamt minskande energianvändning för transporter relativt BNP. Sverige har något lägre energianvändning för transporter relativt BNP jämfört med EU-27.

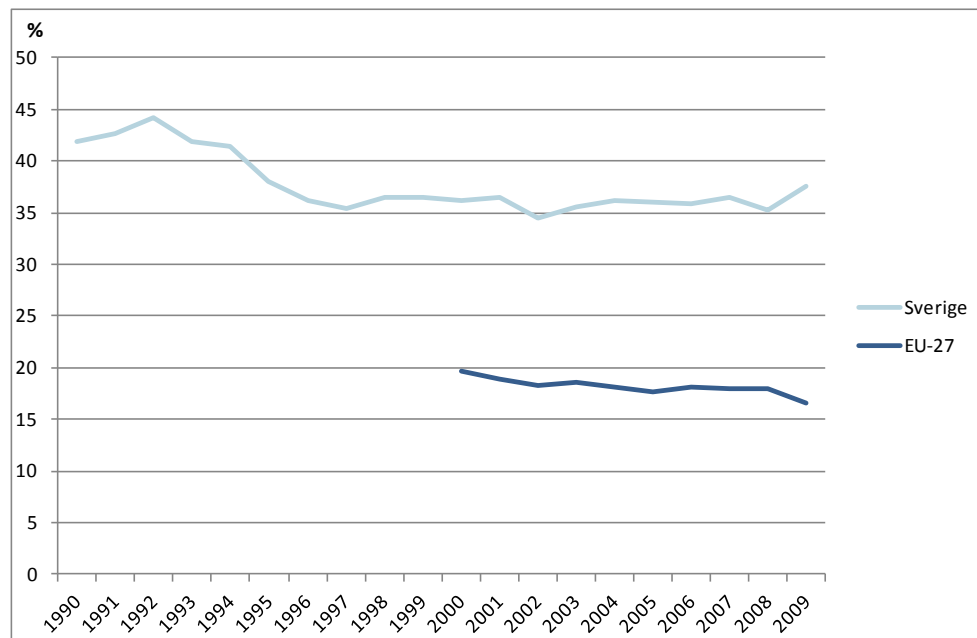
8.2 Godstransport fördelat på transportslag

Indikatorn definieras som andel av godstransport, procent av inrikes ton-km, fördelat på olika transportslag. Transportslagen för Sveriges del är tåg- och vägtransport.

Indikatorn i Figur 33, visar andelen godstransporter som sker med tåg i Sverige.

Figur 33

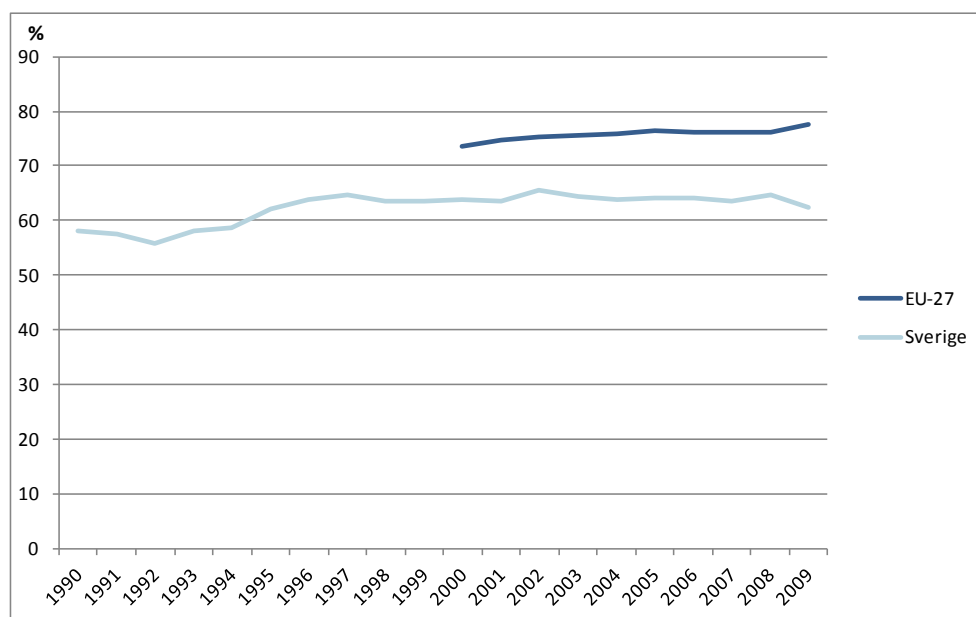
Andel godstransport i procent som sker med tåg i Sverige och genomsnitt för EU-27, år 1990 till 2009

Källa: Eurostat.

Utvecklingen för Sverige när det gäller godstransport som sker med tåg är negativ. Andelen godstransport som sker med tåg har sjunkit från drygt 40 procent till drygt 35 procent. Det sker en svag uppåtgående trend i slutet av tidsperioden. Jämfört med EU-27 har Sverige en högre andel av godstransporten som sker med tåg. Lägst andel inom EU-27 år 2007 gods-transporter med tåg hade Irland (0,6 procent) och Luxemburg (2,3 procent). Högst andel godstransporter med tåg inom EU-27 år 2007 hade Lettland (69,8 procent) och Estland (52,7 procent).

Sammantaget sker en negativ utveckling för Sverige över tidsperioden, men nivån är dock högre än för EU-genomsnittet.

Figur 34**Andel godstransport i procent som sker på väg i Sverige och i genomsnitt för EU-27, år 1990 till 2009**

Källa: Eurostat.

Indikatorn visar att i Sverige ökar andelen godstransporter som sker på väg under tidsperioden, från 58 procent år 1990 till 63 procent år 2009. Inom EU-27 sker också en ökning, från knappt 74 procent år 2000 till 78 procent år 2009. Länder med hög andel godstransporter på väg år 2009 var Island, Cypern, Malta och Irland med 100 procent. Länder med låg andel gods-transport på väg år 2009 var Lettland (30 procent) och Estland (48 procent).

Sammantaget är det en negativ utveckling indikatorn visar över perioden, andelen godstransport på väg ökar. Nivån är lägre än för EU-genomsnittet.

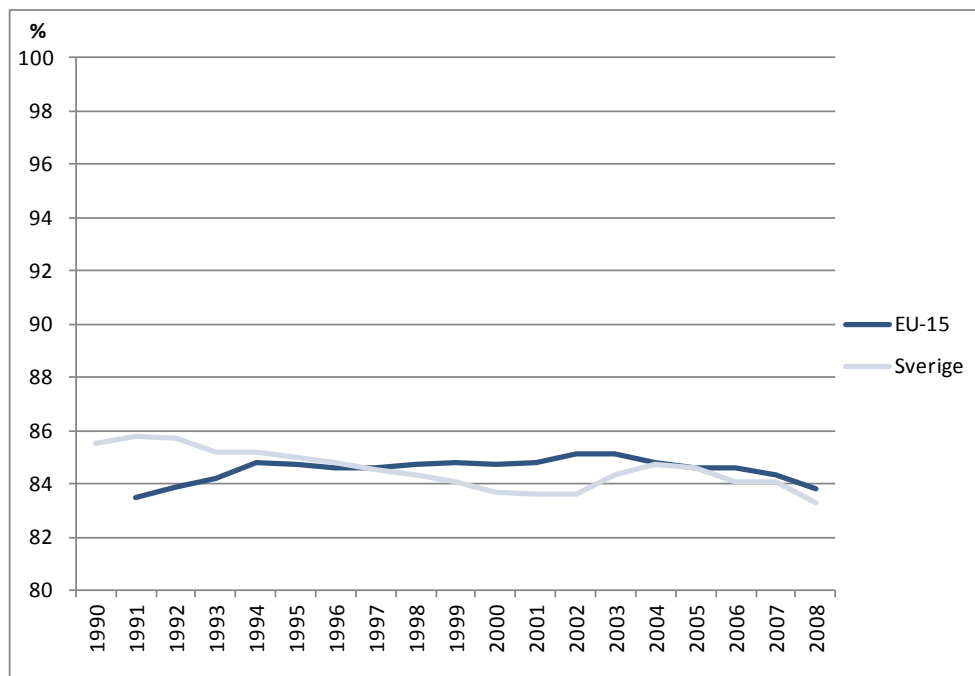
8.3 Persontransport fördelat på transportslag

Indikatorn är definierad som andel personkilometer som sker med olika transportslag. Transportslagen i Sverige är fördelade på bil, tåg samt buss och spårvagn. Jämförelsen med ett EU-genomsnitt görs med EU-15 då data saknas för EU-27 för stora delar av tidsserien.

Indikatorn, Figur 35, visar andel persontransport som sker med bil.

Figur 35

Andel persontransport (i procent) som sker med bil, år 1990–2008 för Sverige och i genomsnitt för EU-15, år 1991 till 2008

Källa: Eurostat.

Indikatorn visar att utvecklingen går mot något minskade passagerartransporter som sker med bil i Sverige, från 86 till 83 procent åren 1990 till 2008. Inom EU sker en ökning åren 1991 till 2003, från 84 till 85 procent, och sedan minskar nivån något, till 84 procent.

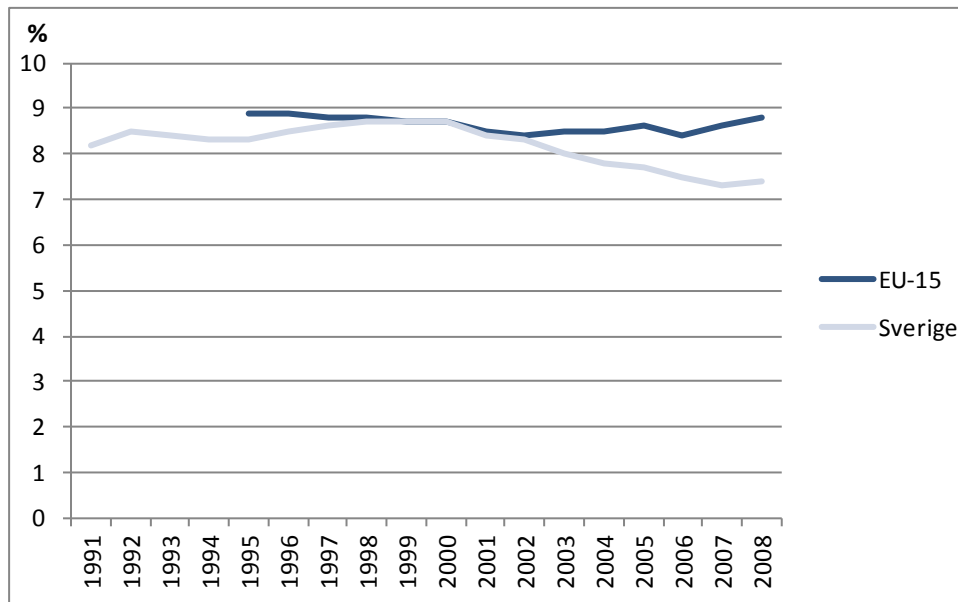
För de länder data finns rapporterat för har Turkiet följt av Ungern lägst andel persontransporter med bil (51 procent respektive 62 procent) år 2008. Högst andel persontransport med bil har i Litauen och Island (91 procent respektive 90 procent).

Indikatorn visar att utvecklingen i Sverige är svagt positiv och ganska lik utvecklingen för EU-genomsnittet.

Indikatorn i Figur 36, visar andel persontransport som sker med buss och spårvagn i Sverige samt i EU-15.

Figur 36

Andel persontransport (i procent) som sker med bussar och spårvagnar i Sverige, år 1991 till 2008, och genomsnittet för EU-15, år 1995 till 2008

Källa: Eurostat.

Sett över hela tidsperioden, 1991 till 2008, har Sveriges andel persontransporter som sker med buss och spårvagnar minskat med knappt en procentenhet. I början av perioden skedde en viss uppgång, men från år 2000 har andelen stadigt minskat. Inom EU-15 sker en minskning år 1995 till 2002, från 8,9 procent till 8,4 procent, varvid andelen sedan ökar till 8,8 procent år 2008.

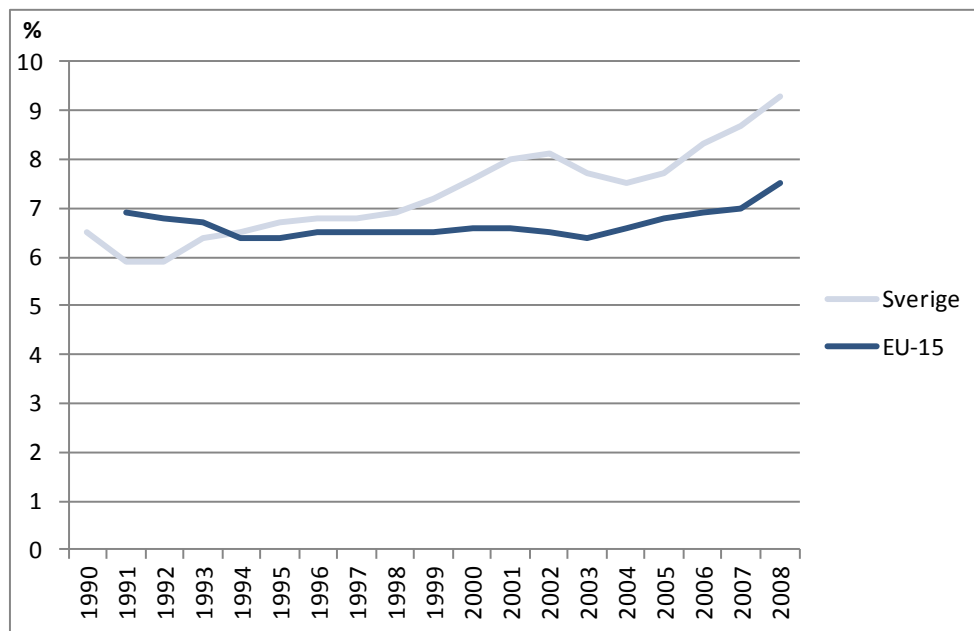
Länder med hög andel persontransporter som sker med buss och spårvagn år 2008 var Turkiet med 47 procent och Ungern med 25 procent. Lägst andel hade Nederländerna med 3,8 procent och Frankrike med 5,7 procent.

Indikatorn visar att Sverige har en negativ utveckling när det gäller persontransporter som sker med buss och spårvagn, och ligger sämre till än EU-genomsnittet.

Indikatorn i Figur 37, visar andel persontransporter som sker med tåg i Sverige och EU-15.

Figur 37

Andel persontransport (i procent) som sker med tåg i Sverige år 1990–2008 och genomsnittet för EU-15 år 1991–2008

Källa. Eurostat.

Indikatorn visar att andelen persontransporter som sker med tåg i Sverige år 1990 till 2008 ökar, sett över hela perioden, från 6,5 procent till 9,3 procent. Inom EU-15 sker en ökning från år 2003 och framåt, från 6,4 procent till 7,5 procent.

Länder med låg andel persontransport som sker med tåg år 2008 var Cypern och Malta (0 procent). Höga andelar hade Ungern (12,3 procent) och Österrike (11,1 procent).

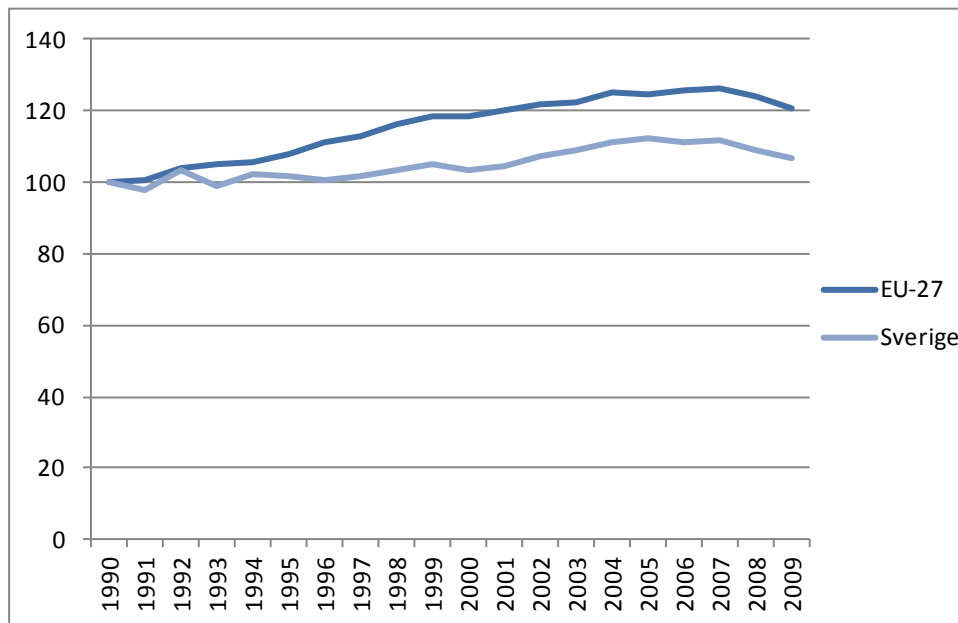
Indikatorn visar att Sverige haft en positiv utveckling under perioden och ligger på en högre nivå än EU-15 från och med år 1994.

8.4 Växthusgasutsläpp för transporter

Indikatorn definieras som växthusgasutsläpp för transporter: väg, tåg, inrikes flyg och sjöfart. I Figur 38 är utsläppsnivåerna indexerade med index = år 1990 för att visa förändringen för Sverige och EU-27.

Figur 38

Växthusgasutsläpp i tusentals ton koldioxidkvalenter av transporter (väg, tåg, inrikes flyg och sjöfart) år 1990 till 2008, index år 1990

Källa: Eurostat (ursprungligen från EEA).

Indikatorn visar att det sker en ökning av växthusgaser orsakade av transporter såväl i Sverige som i EU-27. I Sverige sker en ökning med 7 procent sett över hela perioden, medan ökningen ligger på 21 procent för EU-27.

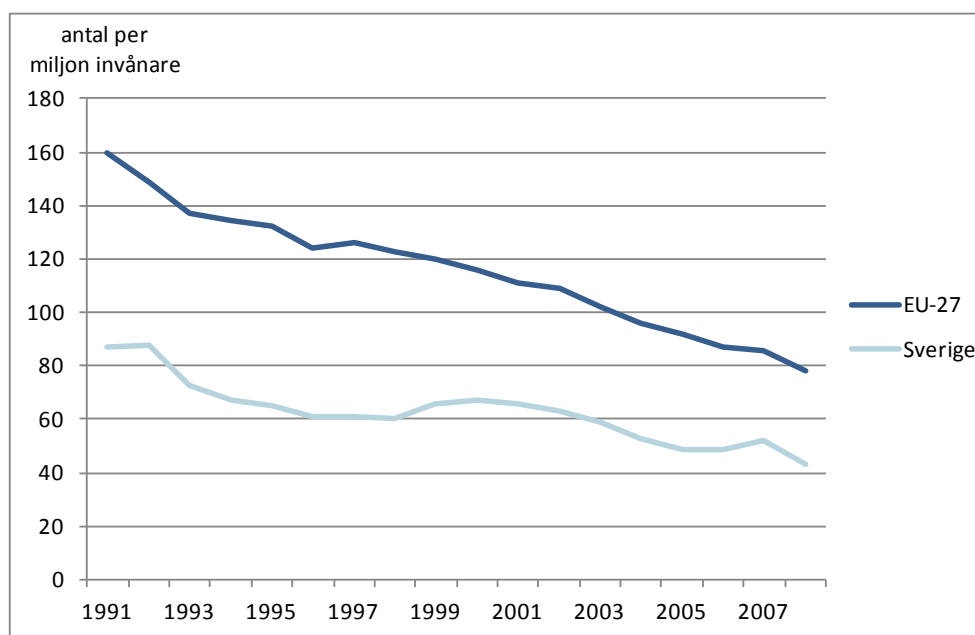
Litauen minskade sina utsläpp från transporter mest av alla, med 42 procent. Estland minskade sina utsläpp med 13 procent. Störst ökning hade Cypern som ökade utsläppen med 190 procent. Irland hade näst högst ökning med 156 procent.

Indikatorn visar att Sveriges växthusgasutsläpp från transporter ökar men ökar mindre än EU-genomsnittet.

8.5 Bilolyckor med dödlig utgång

Indikatorn visar antal bilolyckor med dödlig utgång per en miljon invånare.

Figur 39
Antal dödade i trafiken per miljon invånare i medeltal för EU-27 och Sverige
åren 1991–2008

Källa: Eurostat.

Indikatorn visar en positiv utveckling såväl i Sverige som för EU-genomsnittet EU-27. I Sverige minskade antalet bilolyckor med dödlig utgång från 87 till 43 stycken under perioden. Inom EU-27 minskar antalet från 160 till 78 stycken under samma period.

Länder med litet antal döda i trafiken är Malta med 37 stycken år 2008 och Nederländerna med 41 stycken. Flest antal döda i trafiken har Litauen med 148 stycken och Polen med 143 stycken.

Indikatorn visar att antalet dödade i trafiken sjunker för Sverige och att Sverige ligger på en lägre nivå än EU-genomsnittet.

9 Hushållning och användning av naturresurser

En sammanfattande tabell över indikatorerna som mäter utvecklingen inom Hushållning och användning av naturresurser, se Tabell 9, visar att Sverige har en negativ utveckling för den huvudindikator det finns data för, samt sämre status än för EU-genomsnittet. För underindikatorerna är utvecklingen positiv och status bättre än för övriga EU-länder för de indikatorer det finns data för Sverige.

Tabell 9
Utvärdering av status för Sverige inom Hushållning och användning av naturresurser. Bedömning baserad på EU:s SDI med data från Eurostat

Huvudindikator	Utveckling i Sverige	Jämfört med EU
Förekomst av vanliga fågelarter i odlingslandskap		
Bevarande av fiskebestånd	Data finns endast för EU	Data finns endast för EU
Undernivå		
Skyddade områden		
Sötvattensresurser		
Bebyggd mark	Data finns endast för EU	Data finns endast för EU
Skogsavverkning	Svårbedömd	Svårbedömd

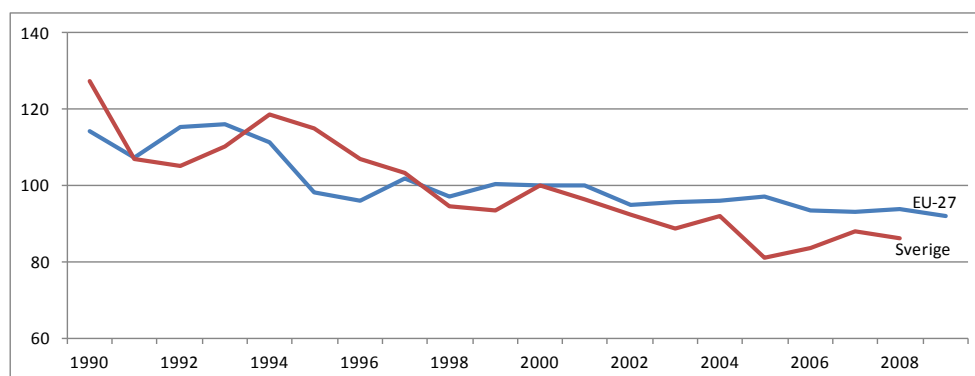
Symbolförklaring, se sidan 8.

9.1 Förekomst av vanliga fågelarter i odlingslandskap

Definitionen för indikatorn är förekomst av populationer av vanliga fågelarter i odlingslandskap. 33 stycken arter ingår. Eftersom dessa fåglar är starkt beroende av jordbruksmark för att överleva, kan indikatorn anses reflektera mångfalden av jordbruksekosystem generellt. En ökning innebär att det är flera arter vars population har ökat än arter vars population har minskat (d.v.s. det behöver inte nödvändigtvis betyda att den totala populationen av vanliga fåglar i odlingslandskap har ökat).

Storleken på fågelpopulationer fluktuerar över åren beroende på mänsklig påverkan och komplexa interaktioner mellan andra arter och miljöfaktorer som mattillgång och klimatförhållanden. Det är därför viktigt att slutsatser om eventuella trender dras genom att studera förändringar över flera år.

Figur 40
Index för vanliga fåglar i odlingslandskap (index år 2000=100). År 1990 till 2008 för Sverige och 1990 till 2009 för EU-27

Källa: Eurostat.

Populationen av vanliga fågelarter i odlingslandskap har minskat i Sverige sedan 1990 (Figur 40). Även för EU-genomsnittet är trenden negativ, även om minskningen avtagit senaste åren. Sveriges population har minskat mer än EU-genomsnittet. Sveriges indexvärde år 2008 var 86, att jämföra med 94 för EU-27 (index år 2000=100). Av de länder med data för år 2008 har Lettland högst värde, 115, medan Norge med 73 är det land med lägst värde.

Det finns olika förklaringar till jordbruksfåglarnas minskning i Sverige, men generellt anses den övergripande förklaringen vara jordbrukets rationalisering och intensifiering. Intensifieringen har inneburit en mängd förändringar, t ex minskad variation av biotoper i landskapet, större brukningsenheter, nya grödor och förlust av speciella och viktiga restbiotoper för många arter. Samtidigt har ökade krav på rationellt brukande medfört att många gårdar blivit olönsamma och lagts ner eller i träda. En annan faktor som kan förklara minskningen hos flera arter jordbruksfåglar är försämrade förhållanden i övervintringsområden (Källa: Populationstrender för fågelarter som häckar i Sverige, Naturvårdsverket 2008. Rapport 5813).

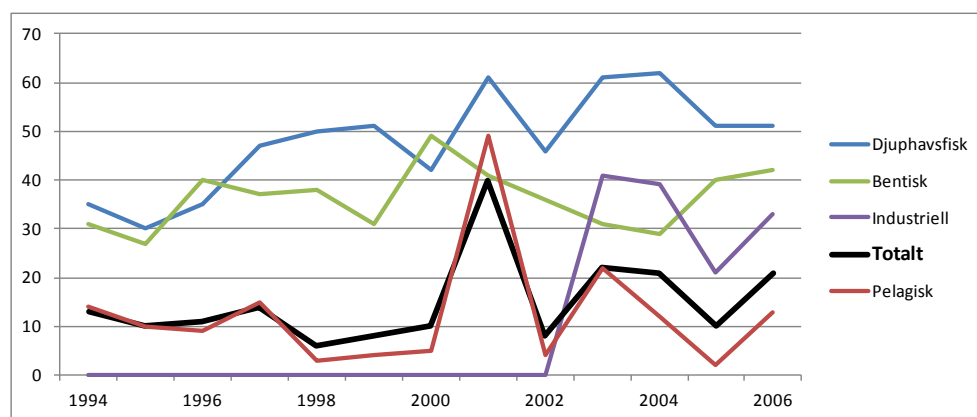
Sammanfattningsvis sjunker antalet populationer av vanliga fågelarter i Sveriges odlingslandskap, och Sverige ligger på lägre nivå än för EU-genomsnittet.

9.2 Bevarande av fiskbestånd

Indikatorn definieras som procentandelen fångad fisk från bestånd utanför säkra biologiska gränser i EU-förvaltade vatten. Inkluderade havsområden är nordöstra Atlanten (Nordsjön, Östersjön, Biscayabukten och Pyreneiska halvön). Medelhavet och Svarta havet är exkluderade.

Ett bestånd anses vara inom säkra biologiska gränser om dess biomassa överstiger det försiktighetsvärde som sätts av Internationella Havsforskningsrådet (ICES). Utöver ekologisk skada på marina ekosystem medför överfiske höga ekonomiska risker för hela fiskesektorn.

Figur 41
Fiskfångst från bestånd utanför säkra biologiska gränser, procent. År 1994 till 2008

Källa: Eurostat.

Det finns inga landsdata för denna indikator utan den visar situationen för EU. Trots tillfälliga förbättringar 2002 och 2005 togs 21 procent av den totala fiskfångsten år 2006 från bestånd utanför säkra biologiska gränser (Figur 41). Dessutom överskred fångsten för all slags fisk den hållbara gränsen för exploatering.

Indikatorn visar att Europas fiskbestånd fortsätter att hotas av överfiske. Det finns inte data för att göra bedömningar för varje enskilt land.

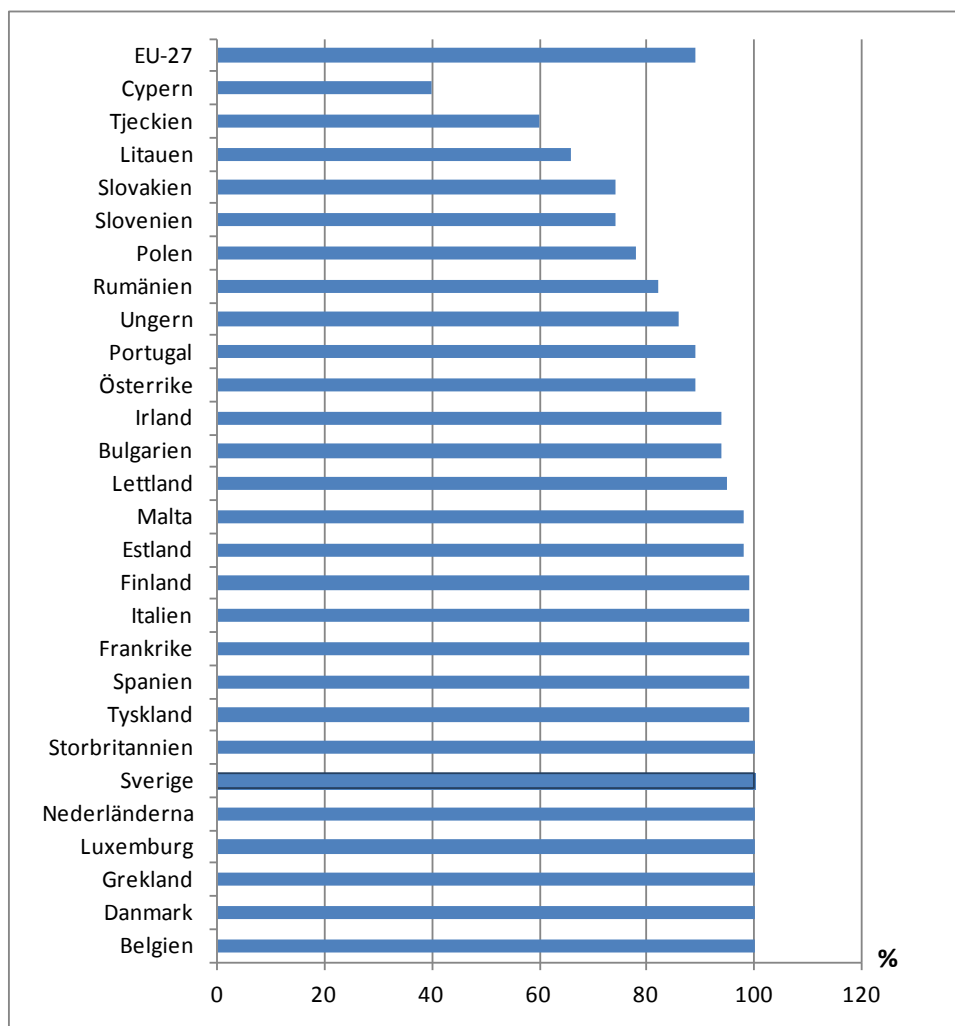
9.3 Skyddade områden

Indikatorn definieras som uppfyllelsegrad av EU:s medlemsländers förslag till områden enligt EU:s habitatdirektiv. Den mäter antalet avsatta naturskyddsområden (SCI-områden, Sites of Community Importance) i procent av vad som anses ge tillräckliga livsmiljöer för att bevara den biologiska mångfalden.

Sverige och övriga EU-länder ska se till att nödvändiga bevarandeåtgärder vidtas i områdena enligt EU:s habitatdirektiv och fågeldirektiv. Bestämmelserna gäller dels särskilda skyddsområden för vissa fågelarter, SPA (Special Protection Areas), dels av områden av gemenskapsintresse, SCI (Sites of Community Importance) för andra artgrupper av växter och djur samt naturtyper. Alla SPA- och SCI-områden utgör tillsammans nätverket Natura 2000. De omfattar värdefulla naturområden med arter och/eller naturtyper som betraktas som särskilt skyddsvärda. Etablerandet av Natura 2000-områden är en viktig del av EU:s satsning att stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden.

Indikatorn ska utökas så att den även täcker fågeldirektivet, men i nuläget omfattar den endast uppfyllelsegrad av habitatdirektivet.

Figur 42
Uppfyllelsegrad i procent av utpekade områden inom EU:s habitatdirektiv, år 2010

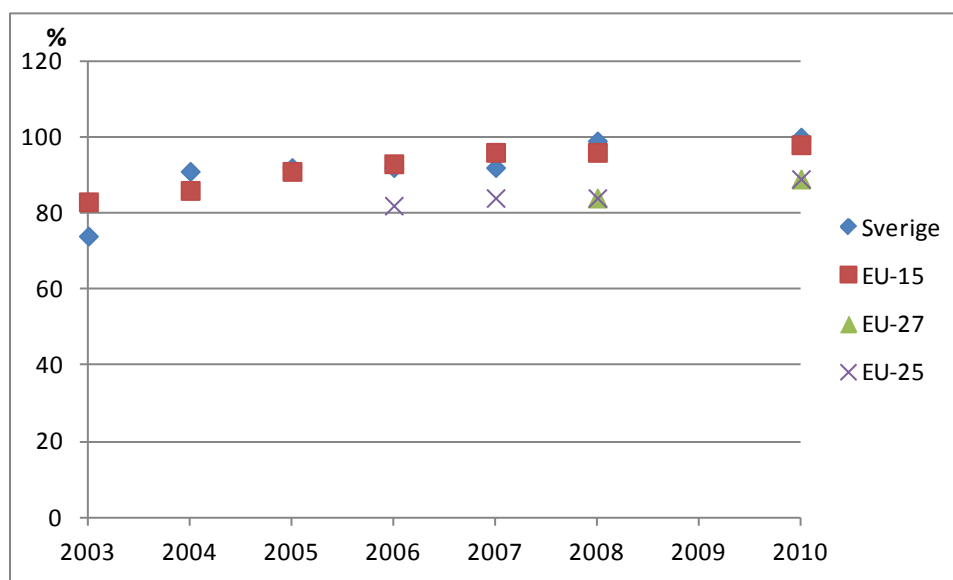

Källa: Eurostat.

Sverige är ett av sju länder som år 2010 nådde 100 procent i uppfyllelsegrad. Genomsnittet för EU:s 27 medlemsländer var 89 procent (Figur 42). Lägst uppfyllelsegrad hade Cypern med 40 procent.

I Figur 43 visas utvecklingen av indikatorn för EU-15, EU-25 och EU-27 och för Sverige de år som data finns tillgängliga för.

Figur 43
Uppfyllelsegrad i procent av utpekade områden inom EU:s habitatdirektiv, år 2003–2010. Data saknas för år 2009

Källa: Eurostat.

Sveriges andel har ökat sedan 2003. Som jämförelse uppnådde Sverige 74 procent år 2003 och 92 procent år 2005.

Indikatorn visar att Sverige uppfyller EU:s habitatdirektiv väl och ligger på högre nivå än EU-27.

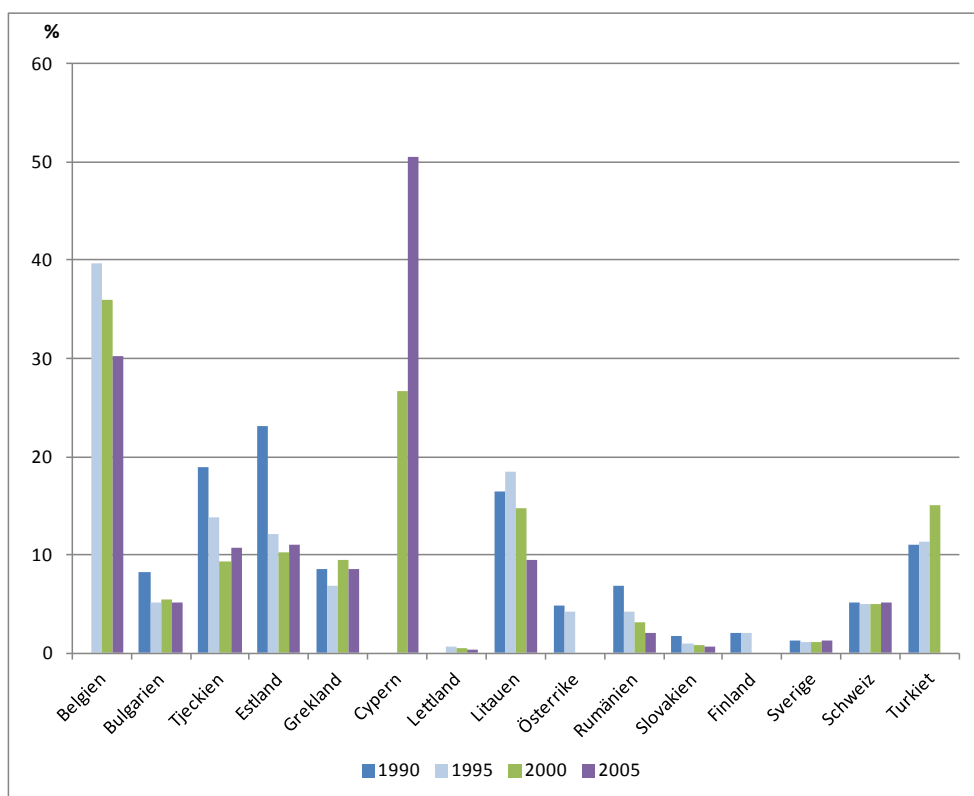
9.4 Sötvattenresurser

Indikatorn definieras som uttag av ytvatten respektive grundvatten som andel av tillgängliga resurser.

Andelen vattenuttag från tillgängliga förnybara resurser indikerar hur hårt belastade vattentillgångarna i ett land är. I de flesta länder i Europa är mängden tillgängligt vatten större än volymen vatten som används. När man jämför medelvärden för länder bör man dock komma ihåg att vattenuttaget och tillgången varierar inom olika regioner inom ett land och i specifika områden kan vattenbrist uppstå, även om totalsiffror för landet visar hållbara uttag.

Figur 44

Uttag av ytvatten som andel av tillgängliga förnybara resurser, procent. År 1990, 1995, 2000 och 2005 för de länder som rapporterat

Källa: Eurostat.

Sverige har mycket goda vattentillgångar och de uttag som görs är hållbara. Figur 44 visar uttagen av ytvatten som andel av tillgängliga förnybara resurser i Sverige och de länder data finns för. Värdet för Sverige varierar mellan 1 och 1,5 procent mellan 1990 och 2005. Det är bland det lägsta i Europa.

Även då man undersöker uttaget av grundvatten som andel av tillgängliga förnybara resurser uppvisar Sverige hållbara uttag, mellan 10 och 20 procent mellan 1990 och 2005. De flesta andra länder i Europa har betydligt högre värden, ibland t.o.m. överskridande 100 procent.

Indikatorn visar att Sveriges uttag av både yt- och grundvatten är hållbara och ligger på lägre nivå än EU-genomsnittet.

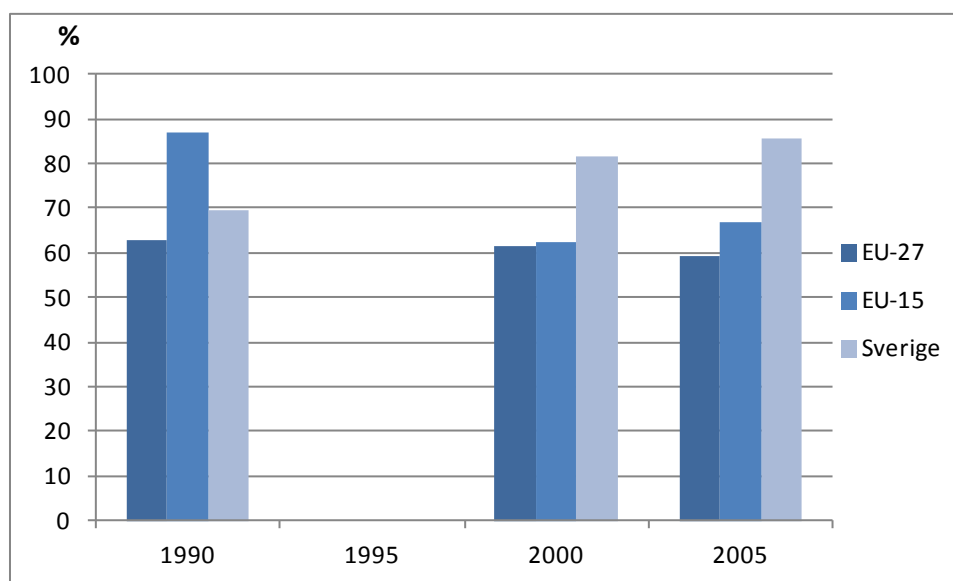
9.5 Bebyggd mark

Indikatorn visar förändringen i bebyggd mark över tid. Det finns inte tillräckligt med svenska data för att göra en analys av indikatorn. Vissa data finns på sidan http://www.scb.se/Pages/Product_12847.aspx

9.6 Skogsavverkning

Indikatorn definieras som andel årlig skogsavverkning av årlig nettotillväxt. En ökning av indikatorn kan tolkas såväl positivt och negativt. En positiv aspekt är att skogens sårbarhet för bränder och sjukdomar minskar då äldre träd tas bort. Å andra sidan innebär det också att skogsbeståndet blir mindre och framtida användning kan hotas.

Figur 45
Andel årlig skogsavverkning av årlig nettotillväxt, procent. År 1990, 2000 och 2005

Källa: Eurostat.

Ett värde på 100 procent innebär att avverkad mängd motsvarar tillväxten. Värden under 100 procent innebär att tillväxten är större avverkad mängd. Indikatorvärdet för Sverige år 2005 var 86 procent, vilket var det högsta av alla EU-länder för vilka data finns tillgängliga. Motsvarande siffra för EU-27 och EU-15 var 59 procent respektive 67 procent. Avverkningen anses som hållbar av EU om indikatorn underskrider 100 procent, vilket den gör för samtliga länder inklusive Sverige.

Indikatorn visar att avverkad mängd relativt tillväxten ökar i Sverige och att Sverige ligger på högre nivå än EU-27 under hela perioden. Indikatorn är dock svårbedömd, det är svårt att bedöma om utvecklingen är positiv eller negativ.

10 Globalt medborgarskap

En sammanfattande tabell över indikatorerna som mäter utvecklingen inom Globalt medborgarskap, se Tabell 10, visar att Sverige överlag har en positiv utveckling för indikatorerna och har bättre status än EU-genomsnittet.

Tabell 10
Utvärdering av status för Sverige inom Globalt medborgarskap. Bedömning baserad på EU:s SDI med data från Eurostat

Huvudindikator	Utveckling i Sverige	Jämfört med EU
Officiellt utvecklingsstöd		
Undernivå		
Import från utvecklingsländer		Irrele-vant att jämföra nivå.
Finansiering till utvecklingsländer		Irrele-vant att jämföra nivå.
Koldioxidutsläpp per person i EU och i utvecklingsländer		

Symbolförklaring, se sidan 8.

10.1 Officiellt utvecklingsstöd

Huvudindikatorn definieras som andelen av BNP i löpande pris som läggs på offentligt utvecklingsbistånd till utvecklingsländerna.

Indikatorn visar utvecklingsbistånd som andel av BNP.

Figur 46
Bistånd för utveckling som andel av BNP i procent, 2004 till 2010

Källa: Eurostat.

Sverige ligger betydligt högre än EU-27 för denna indikator. Biståndets andel av BNP har sjunkit de två sista åren i tidserien men nivån 0,97 procent är fortfarande mer än det dubbla jämfört med EU-genomsnittet. Sverige har den näst högsta andelen i EU, endast Luxemburg är högre med 1,09 procent. Tredje högst är Danmark med 0,9 procent. Längst ner ligger flertalet Östeuropeiska länder som har under 0,1 procent av BNP i bistånd till utvecklingsländer, bland annat Rumänien, Polen och Ungern. Även Italien har en låg siffra på 0,15 procent.

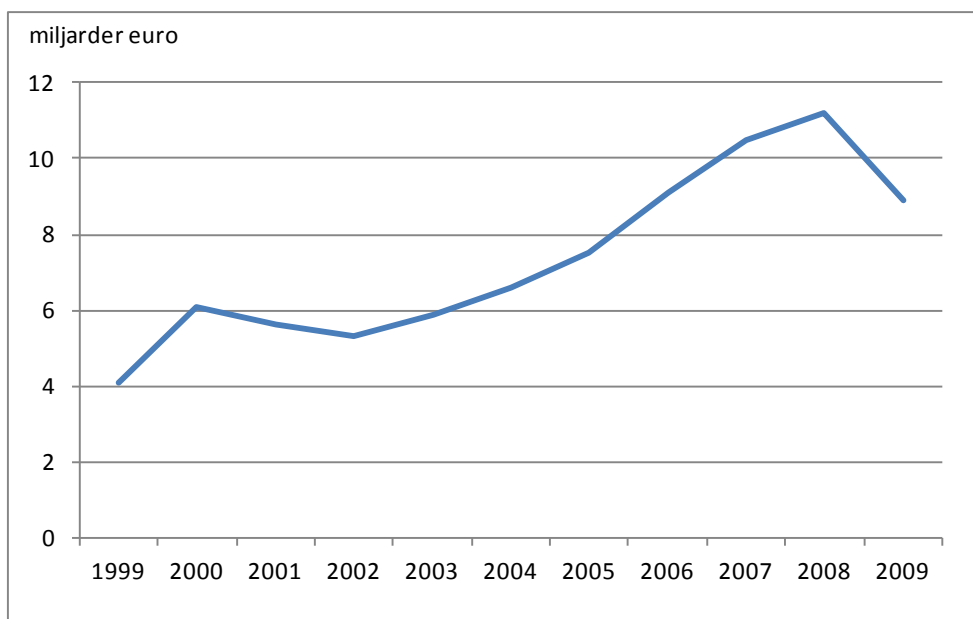
Sett över hela tidsperioden har Sverige en positiv utveckling och ligger på högre nivå än EU-genomsnittet.

10.2 Import från utvecklingsländer

Indikatorn definieras som import i miljarder euro från utvecklingsländer som är med på OECD Development Assistance Committee (DAC) listan.

Indikatorn visar Sveriges import från utvecklingsländer.

Figur 47
Svensk import från utvecklingsländer i miljarder euro, 1999 till 2009

Källa: Eurostat.

Sveriges import från utvecklingsländer har ökat med nästan fem miljarder euro sedan 1999. Utvecklingen har huvudsakligen varit positiv med undantag för lågkonjunkturerna i början och i slutet av 2000-talet. Utvecklingen har sett ungefär likadan ut för de flesta EU-länder. Totalt importerades till ett värde av ungefär 580 miljarder euro i EU-27 under 2009. Året innan, vilket var strax innan den senaste ekonomiska nedgången, var importerna drygt 750 miljarder euro i EU-27.

När det gäller den procentuella förändringen över tid har Sveriges import från utvecklingsländer ökat lika mycket som ökningen för hela EU-27 (cirka 120 procents ökning mellan 1999 och 2009).

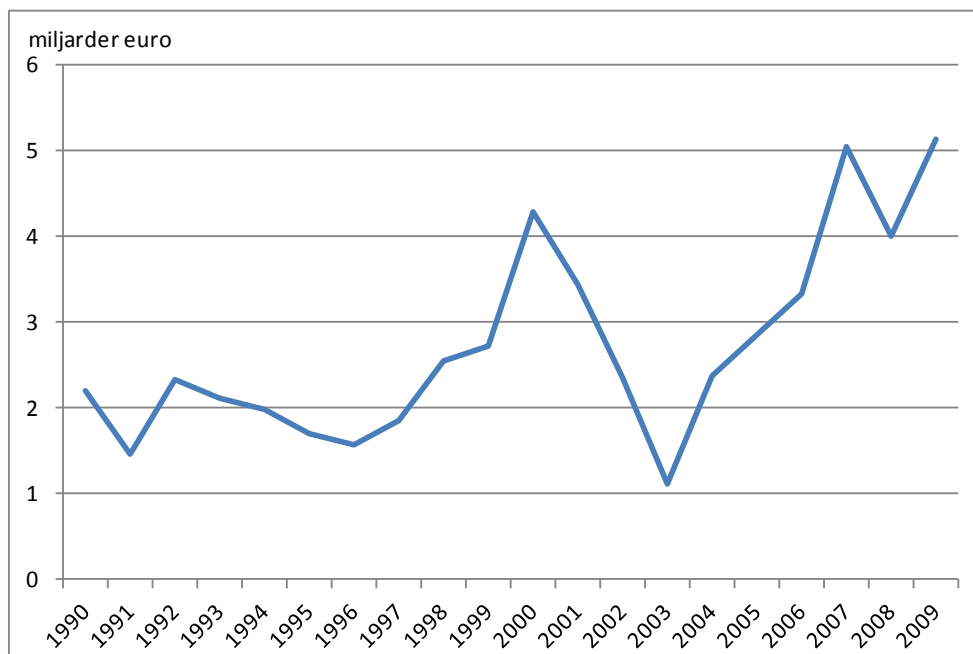
Sverige har haft en ökande import från utvecklingsländer under tidsperioden. Det är inte relevant att göra en jämförelse mellan nivån för Sverige och nivån för EU-27, då värdet för indikatorn anges i absoluta tal.

10.3 Finansiering till utvecklingsländer

Indikatorn visar monetära flöden till utvecklingsländerna, både från den privata och offentliga sidan. Utvecklingsländerna definieras återigen enligt OECD:s så kallade DAC-lista (Development Assistance Committee).

Indikatorn visar svensk finansiering till utvecklingsländer.

Figur 48
Privat och offentlig finansiering till utvecklingsländer i miljarder euro,
år 1990–2009

Källa: Eurostat.

Sedan 1990 har finansieringen från Sverige till utvecklingsländer ökat med nästan 3 miljarder. Det motsvarar en ökning med 130 procent. För EU-15 (som är det enda genomsnittet som det finns tillgänglig data för) har finansieringen ökat med cirka 325 procent. Endast Tyskland, Italien och Nederländerna har haft en lägre utveckling än Sverige.

Sverige har haft en ökande finansiering till utvecklingsländer under tidsperioden, även om ökningen är lägre jämfört med många andra länder i Europa. Det är inte relevant att göra en jämförelse mellan nivån för Sverige och nivån för EU-15, då värdet för indikatorn anges i absoluta tal.

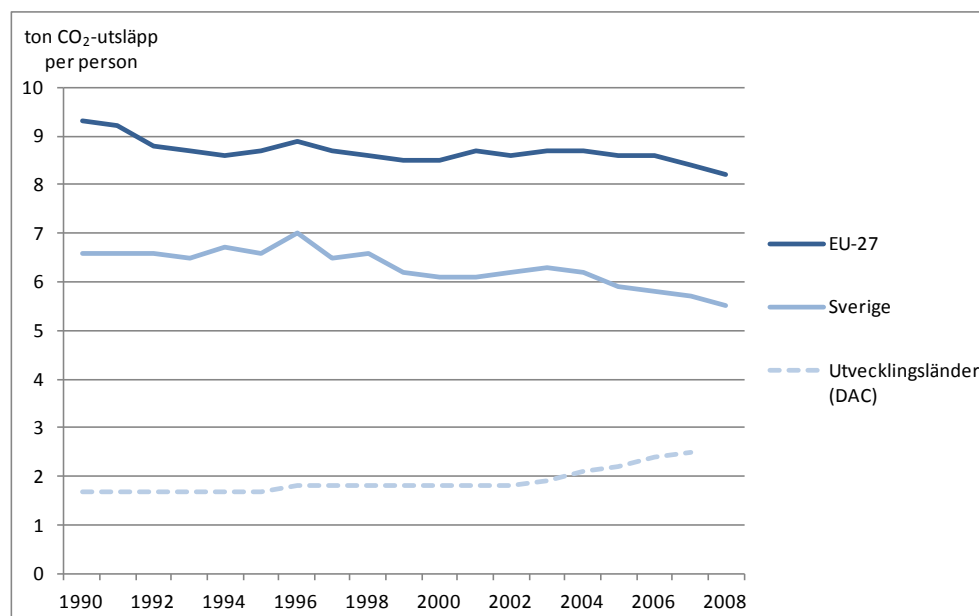
10.4 Koldioxidutsläpp per person i EU och i utvecklingsländer

Indikatorn definieras som koldioxidutsläpp per person orsakade av förbränning av bränslen, inom EU och i utvecklingsländer enligt DAC-listan (Development Assistance Committee).

Indikatorn visar koldioxidutsläppen per person i ton.

Figur 49

Koldioxidutsläpp per person i ton orsakat av förbränning av bränsle, för EU-27, Sverige, år 1990 till 2008, och för utvecklingsländer enligt DAC (Development Assistance Committee), år 1990 till 2007

Källa: Eurostat.

Indikatorn visar sjunkande utsläpp av koldioxid, orsakade av förbränning av bränsle, i Sverige och inom EU-27. I utvecklingsländerna sker en ökning av utsläppen, dock från en låg nivå. Svenska utsläpp per person var som högst år 1996 (7 ton per person). 2008 hade utsläppen minskat till 5,5 ton per person. EU-27 har haft en liknande trend men med kraftigare reduktion av utsläppen under tidigt 1990-tal medan Sveriges utsläpp avtagit kraftigare mot slutet av tidsserien. Länder med högst utsläpp år 2008 var Luxemburg (23,5 ton per person) och Estland (13 ton per person). Det finns flertalet länder med utsläpp mellan 10 och 11 ton per person. Hit hör bland annat Finland, Tyskland, Nederländerna och Irland. Sverige hör till de länder som har lägst utsläpp per person, endast Rumänien, Lettland och Litauen har lägre. Lägst utsläpp i Europa har Lettland med 3,7 ton per person.

Sveriges utsläpp av koldioxid per person, orsakat av förbränning av bränsle, är lägre än nästan alla andra EU-länder men betydligt högre än utvecklingsländernas utsläpp, även om skillnaden minskar under tidsperioden.

11 God samhällsstyrning

En sammanfattande tabell över indikatorerna som mäter utvecklingen inom Globalt medborgarskap, se Tabell 11, visar att Sverige överlag har en positiv utveckling för indikatorerna och har bättre status än EU-genomsnittet.

Tabell 11
Utvärdering av status för Sverige inom God samhällsstyrning. Bedömning baserad på EU:s SDI med data från Eurostat

Huvudindikator	Utveckling i Sverige	Jämfört med EU
Överträdelseärenden	Svårt att göra en bedömning	
Undernivå		
Valdeltagande		
Andel miljöskatter och andel skatt på arbete av totala skatter		

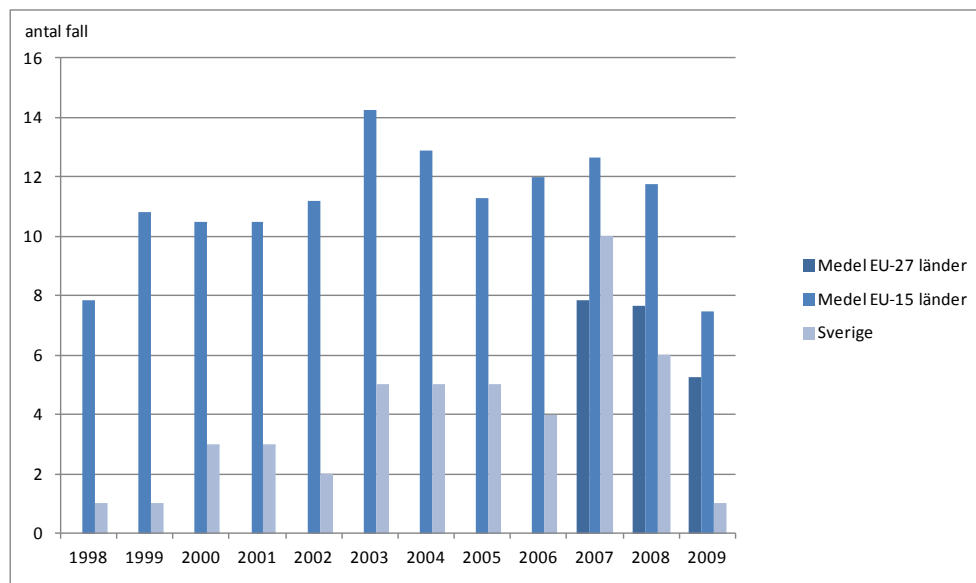
Symbolförklaring, se sidan 8.

11.1 Överträdelseärenden

Indikatorn definieras som antalet nya överträdelseärenden som anmäls till EU-domstolen. Det är det sista steget i överträdelseförfarandet, efter formell underrättelse och motiverat yttrande. En överträdelse innebär att medlemslandet inte har uppfyllt sina åtaganden (med andra ord, medlemsstatens lagstiftning stämmer inte överens med EU-rätten).

En av principerna för Sustainable Development Strategy är att verka för koherens på alla nivåer av politiskt handlande. Indikatorn illustrerar en aspekt av detta mellan EU och medlemsländerna.

Indikatorn visar antalet fall i Sverige samt medeltalet för antal fall för länder inom EU-15 och EU-27.

Figur 50**Antal nya överträdelseärenden som anmäls till EU-domstolen, i Sverige och EU-15 år 1998 till 2009 samt EU-27 år 2007 till 2009**

Källa: Eurostat.

Antalet överträdelseärenden varierar kraftigt mellan åren. Sverige hade exempelvis 10 nya överträdelseärenden år 2007 och endast ett nytt ärende två år senare. Den långsiktiga utvecklingen visar dock att Sverige har lägre antal nya överträdelseärenden än genomsnittet för ett land inom EU-27 och EU-15, med undantag för år 2007. År 2009 hade Sverige endast ett nytt överträdelseärende.

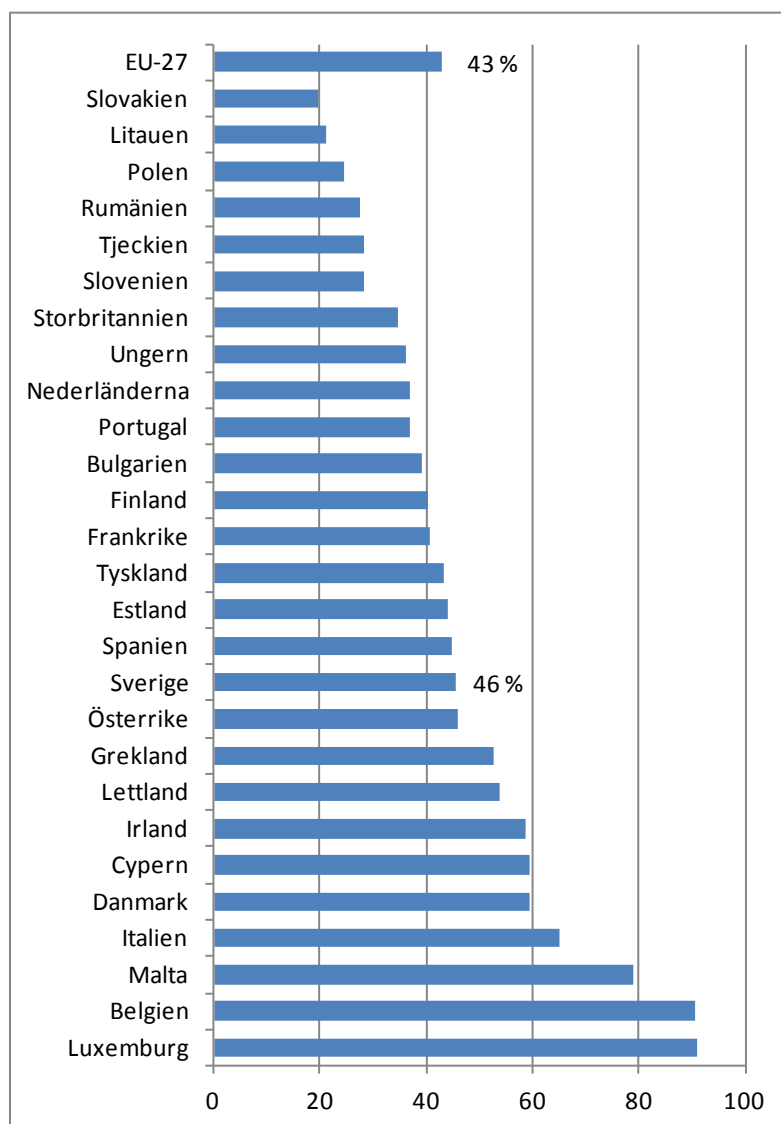
Det är svårt att göra en bedömning av Sveriges utveckling över hela tidsperioden då antalet fall varierat kraftigt. Nivån är lägre än för genomsnittet för ett land inom EU.

11.2 Valdeltagande

Indikatorn visar valdeltagande i såväl Europaparlaments val som nationella val. När det gäller deltagande i de senare saknas data för många länder.

Diagrammet, Figur 51, visar valdeltagande i Europaparlamentsval andel av befolkningen med rösträtt i procent år 2009.

Figur 51
Valdeltagande i Europaparlamentsvalet år 2009, andel av befolkningen med rösträtt i procent

Källa: Eurostat.

Det svenska valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2009 uppgick till 46 procent. Det är något högre än EU-genomsnittet på 43 procent. Sveriges valdeltagande har ökat sedan Europaparlamentsvalet 2004 då 38 procent av svenskarna deltog, vilket var det lägsta valdeltagandet bland de gamla medlemsländerna. Valdeltagande för EU-genomsnittet har istället minskat, deltagandet år 2004 var 46 procent.

Valdeltagandet i nationella val är generellt högre än i Europaparlamentsval. I valet 2006 var Sveriges valdeltagande 82 procent, jämfört med valet 1991 då valdeltagandet var 87 procent. EU-genomsnittet var 70 procent år 2006, mot 77 procent år 1991. Högst år 2006 för de länder som då redovisat data var deltagandet i Cypern (89 procent) och lägst i Slovakien (55 procent).

Vissa länder har röstplikt, vilket kan förklara skillnaden mellan olika länder.

I de nationella valen har valdeltagande sjunkit i Sverige, men i Europaparlamentsvalet har valdeltagandet ökat. Valdeltagandet i Sverige ligger på en högre nivå än EU-genomsnittet för båda typerna av val.

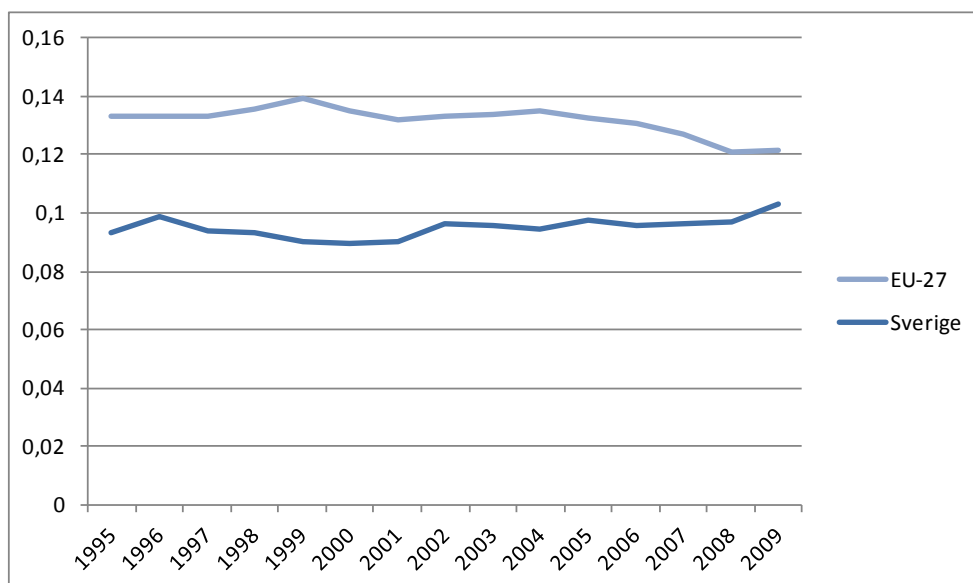
11.3 Andel miljöskatter och andel skatt på arbete av totala skatter

Indikatorn visar kvoten mellan andel miljöskatter av den totala skattenivån och andelen skatt på arbete av den totala skattenivån. Miljöskatter definieras som en skatt vars skattebas är en fysisk enhet (eller uppskattning av den) som har en bevisad, negativ påverkan på miljön. Intäkter från miljöskatter fördelas på energiskatter, transportrelaterade skatter, och utsläppssamt resursrelaterade skatter. Skatt på arbete definieras vanligen som alla inkomstskatter, löneskatter och sociala avgifter som läggs på arbetsinkomst.

Indikatorn visar förhållandet mellan andel miljöskatter och andel skatt på arbete i Sverige och EU-27, vilket utgör ett mått på grön skatteväxling.

Figur 52

Förhållande mellan andel miljöskatter och andel skatt på arbete i Sverige och EU-27, år 1995 till 2009

Källa: Eurostat.

Indikatorn visar att förhållandet för EU-27 minskar över tidsperioden, vilket innebär att skatt på arbete ökat relativt miljöskatterna. För Sveriges del råder det omvända, andelen miljöskatter ökar relativt skatt på arbete under perioden. Det är dock ganska små skillnader över tid.

Andelen miljöskatter av totala skatter för EU-27 är 6,3 procent år 2009, och för Sverige 6,0 procent. Andelen skatt på arbete av totala skatter för EU-27 är 52 procent och för Sverige 59 procent vilket är den högst nivån jämfört med alla länder.

Indikatorn visar att Sverige har en lätt positiv utveckling över tid, dvs. miljöskatterna ökar relativt skatten på arbete. Nivån för Sverige är lägre än för EU-27, det vill säga i Sverige beskattas arbete högre än miljö jämfört med EU-27.

Referenser

Populationstrender för fågelarter som häckar i Sverige, Naturvårdsverket 2008. Rapport 5813.

Sustainable Development in the European Union, 2011 monitoring report of the EU sustainable development strategy.

Bilaga 1

Geografiska aggregat och länder

- EU-27 Från och med 1 januari 2007 är EU:s medlemsländer följande: (AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK)
- EU-25 Från 1 maj 2004 till 31 december 2006 bestod EU:s medlemsländer av följande: (AT, BE, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, SK, FI, UK)
- EU-15 Från 1 januari 1995 till 30 april 2004 bestod EU:s medlemsländer av följande: (AT, BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, SE, UK)

EU-aggregaten är bakåträknade då tillräcklig information finns tillgänglig.

EU:s medlemsländer

AT Österrike
BE Belgien
BG Bulgarien
CY Cypern
CZ Tjeckien
DE Tyskland
DK Danmark
EE Estland
EL Grekland
ES Spanien
FI Finland
FR Frankrike
HU Ungern
IE Irland
IT Italien
LT Litauen
LU Luxemburg
LV Lettland
MT Malta
NL Nederländerna
PL Polen
PT Portugal
RO Rumänien
SE Sverige
SI Slovenien
SK Slovakien
UK England

DAC-länder som data finns tillgängligt för

Följande 90 DAC länder har inkluderats i beräkningarna:

Albanien	Kroatien
Algeriet	Kuba
Angola	Libanon
Argentina	Libyen
Armenien	Malaysia
Azerbajjan	Mexico
Bangladesh	Moldavien
Benin	Mongoliet
Bolivia	Marocko
Bosnien och Herzegovina	Mocambique
Botswana	Myanmar
Brasilien	Namibia
Chile	Nepal
Colombia	Nicaragua
Costa Rica	Nigeria
Demokratiska republiken Kongo	Nordkorea
Dominikanska republiken	Oman
Ecuador	Pakistan
Egypten	Panama
Elfenbenskusten	Paraguay
El Salvador	Peru
Eritrea	Saudi Arabien
Etiopien	Senegal
Filippinerna	Serbien och Montenegro
forna jugoslaviska republiken	Sydafrika
Makedonien	Sri Lanka
Gabon	Sudan
Georgien	Syrien
Ghana	Tajikistan
Guatemala	Tanzania
Haiti	Thailand
Honduras	Togo
Indien	Trinidad och Tobago
Indonesien	Tunisien
Iran	Turkiet
Irak	Turkmenistan
Jamaica	Ukraina
Jordan	Uruguay
Kambodja	Uzbekistan
Kamerun	Venezuela
Kazakhstan	Vietnam
Kenya	Vitryssland
Kina	Yemen
Kina	Zambia
Kirgistan	Zimbabwe
Kongo	

In English

Summary

Statistics Sweden has been assigned by the Ministry of Environment to review and evaluate the thematic areas of the EU sustainable development indicators. The indicators have been evaluated with regard to the development in Sweden over time and how Sweden compares with the rest of the EU. The evaluation of the indicators is made in accordance with the EU criteria of the EU sustainability strategy. Table 1 presents the evaluation by symbols of the ten key indicators. Weather icons indicate how the development of Sweden was during the time period, while traffic lights indicate the status of Sweden compared to the EU. The legend is found below the table. An overall assessment shows that Sweden generally has a positive development and has a better position than the EU average for the key indicators of EU's set of sustainability indicators. The areas that are most problematic are social integration, climate change and biodiversity. The underlying 30 indicators and their evaluation are presented in the report.

Table 1

Summary table of all the key indicators in the EU indicator set for the evaluation of the EU sustainable development strategy. The assessment is made for Sweden's development, and for Sweden – compared to other EU countries. The assessment is based on European SDI with data from Eurostat

Theme	Key indicator	Development in Sweden	Compared to the EU
Socioeconomic development	Growth of gross domestic product,		
Sustainable consumption and production	Resource productivity		
Social integration	Risk of poverty		
Demographic changes	Employment rate of older workers (55 to 64 years)		
Health	Expected number of healthy years at birth		
	Life expectancy at birth		

Theme	Key indicator	Development in Sweden	Compared to the EU
Climate change and energy	Emission of greenhouse gases		
	Renewable energy sources		
Sustainable transports	Energy use for transport relative to GDP		
Natural resources	The presence of common bird species in agricultural landscapes.		
	Conservation of fish stock	Data is only available for the EU level	Data is only available for the EU level
Global citizenship	Official development support		
Good governance	Infringement cases	Difficult to assess	

Legend:

Development in Sweden	Compared to the EU
 Clearly positive development	 Worse than the EU
 Little or no positive development	 Equal to the EU
 Slight negative development	 Better than the EU
 Clearly negative development	

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics Service, phone +46 8 506 948 01